

Farkas Árpád
Válogatott versek

Szerkesztőbizottság:

**Fekete Vince
Ferenczes István
György Attila
Lövétei Lázár László
Mirk Szidónia-Kata
Molnár Vilmos**

Farkas Árpád

VÁLOGATOTT VERSEK

Hargita Kiadóhivatal
Csíkszereda, 2012

A könyv megjelenését támogatta:

Hargita Megye Tanácsa

Válogatta és szerkesztette:
Fekete Vince

Sorozatterv: Léstyán Csaba

© Farkas Árpád
© Hargita Kiadóhivatal

ISBN 978-973-7625-43-4

APÁINK ARCÁN

Itt, Erdélyben a suvadásos dombok
a férfiakban éjjel mélyre szállnak,
reccsenve nőnek meg a pofacsontok,
s a vízmosásos szemekben az árnyak

nézik, nézik évezredes hosszan,
hogy a türelem partjain milyen erdő ég el.
Hiába kentétek be a füves rétet
jelszavakkal és piros borjúvérrel,

mert felzúg makacs hajuk az éjben
és erdőtűzként világít,
forradalmas-szép arcuk foszforeszkál,
hogy megeljük az utat hazáig,
fiúk,

fiúk, viháncoló csitkók a vad szelekben,
ha netalán az úrig nem sikerül szállnunk,
s e rögös földre mégis visszatérnénk,
csak lábujjhegyen, halkan!:
apáink húlő, drága arcán járunk.

ANYÁM

Esengett: maradjak. Útra kellett kelnem.
Hagyott egy darabka kéklő eget bennem.
Kifeszítettem és merre vitt az utam,
jó hazai földből belé Földet gyúrtam.
Benépesítettem tájakkal, arcokkal,
csikó tekintetű szomjas csillagokkal,
áldottak hitekkel, álmokkal az esték,
néha elringattak, néha vérem vették,
s megtértem csikorgó bolygómmal végtére,
görgetem, pörgetem: derüljön a fényre,
anyám is hadd lássa...

Szólítja is fiát:

„Eredj, lelkem, hozz egy ölnyi aprított fát.”

NAGYAPÁM SÍRJÁNÁL

József Attila emlékére

Szigetnyi félszeg, dohos világ.
Ahol a szelek is
 lábujjhegyen
 járnak,
s féllábbal már sírban
 állnak
 a fák.

Érzelgős levelek az arcomba lesnek,
fonnyadtak, tikkadtak –
 könnyeket keresnek –
Ó, hogy belerúgnék!
Hallasz, nagyapám?

Hát nem volt elég
 mord köve e földnek,
alá kellett buknod
 üszkös csontnak-kőnek?
Kár volt szakadt körmmel
 kapaszkodni fényre,
hogy csak gondolj egyet –
 s vissza a gyökérre!
Föld, Föld – e szót
 mennyit ízlelgetted!
Na most aztán végre
 szádba is vehetted!
Virágok és férgek
 marakodnak rajtad,
s meg sem rezdülsz, hogy fent
 újbúzáat aratnak... –

*

Üss meg!
lépj rám!
Ne hagyd, hogy gyalázzon e ribanc,
ki sosem tanulja már meg:
mi az: - könyökkel a harc!

Hát mért kél e gyermeknek
káromkodni kedve?

Felhorzsoltsz álmokkal
hányszor feküdtem le?
Hányszor nyúltam el már
rothadt szalmazsákon?
Hányszor éreztem
az önzést e világon?

Lásd, nehéz, nagyapám,
könnyezni is nekünk,
kik téged (s könnyeid)
könyvekből ismerünk.

Összeraklak halkan
virágból és sárból,
egy marék homályból
meg egy fénysugárból.

Érzem, te is átgyúrsz
egy cikkanó ível -:
amint világra látsz
tisztá szemeimmal!

HAZATÉRÉS

A szülőföld ölébe felkap.
Csucsujgat: megjöttél szentem,
zavartan kabátgombommal
babrál, s kicsit meglepetten
tapogatja ki azt az egykori
gyermeket bennem.

Neki ad enni. Nógatja: játsszék!
Kóré-muzsikával duruzsolgat.
Örök anyai kérelemmel
adná kezébe csörgőnek a Holdat.

Ó, hogy menne is a gyermek
játszani, játszani – végre!
Rajzosra söpört udvarokban
pitykét röpíteni az égre,
hintázni vaskérgű fákon,
csengő füvekre leborulni,
hunyóban, titkos pincemélyen
pici lányokkal összebújni...

...késő. Elmúltak mind,
amik voltak.
Nagyapám féltő térdein is
nyirkos gyökerek lovagolnak.

S mégis, minden konok
ködökön átég
valami nyugtalan,
vékonycsontú játék.

Az űz és az hív megtérni rendre,
apró pofonokat osztó

óvó szerelemre,
dérrel, derűvel
mindig fényre állni,
szívdobogásnyi csöndben
ismét egygyéválni,
ó, hogy csitítatlan nőne föl az égig,
ahol csak a szelek
hús csókjai érik -!

JÓ FÉRFIAK

Jó férfiak – úgy ötvenévesek,
mi virrasztanánk véletek,
mikor a párnahaj alól
dobhártyáton riadót dobol
a puskaropogás.

Mert indigókék éjszakákon
átüt még a múlt...

S felködlő csataterék már
az izzadt homlokok,
lövészárokká tágul
minden ráncotok;
szuronyként peng a hajszál
a halánték fölött,
melyen a puskaapor is lassan
s szürkén megkötött.

Jó férfiak, én mondom, meglehet,
hogy virrasztanánk mi is veletek,
de másfajta álmod szabtak,
másfajta háborút
arra, kinek most kezdődik
még a múlt.

Bensőbb csatateret
a homlokok alatt,
hogy simítsuk hitté
itt bent a ráncokat.
Puskaport a hitnek,
de ne fojtsa a füst,
mikor lobban szemünkben,
mint izzó vadezüst – – –

ŐSZI SZÉL

Bűvölő

Fújj, szél! – indulj most át a kerten,
sziszegve, napraforgók lámpái alatt.
Kúszik felém az éjben a krumpliciinda szára,
ne hagyj, hogy megköttözzön nyíló álmokat.

S kihűlt nyarak tüzével a csipkebokrot gyújtssd fel,
a kökényízű éjben izzon már föl a som,
csattogó vadvizeknek magánya égre keljen
belőlem nyíló csöndes, denevér-szárnyakon.

És simogasd az öklöt, amelyen áll a nyugszik
a tünődő parasztnak – eres, megfáradott.
Mint magvaváló szilvát, úgy bontsa ki most is
a hajnalok gyomrából a lüktető napot.

Szél, ó, szél, ne hagyj, hogy puha kóca
a nyugalomnak befonjon mindent, ami él –
Süvíts át rajtam, s röpíts fel a Holdba,
te puha-vad és szelíd őszi szél.

Áramlások

Mozdulnak a kihűlő kertek, sápadt
paprikák, karfiol-gyöngyök úsznak az
őszi huzatban; érzik a fák is, a bokrok
a giz-gazok csípős füstjét, mélyre
lenyúlnak a sőtlan földben a csontos,
nagy gyökerek – s tova leng, tova leng

koronájuk. Szállnak a magvak a szélben:
a bőség szapora holdjai szállnak,
a csipkebokor kivilágító csöppnyi
bolygórendszere éjbe kering; – árad az
ősz, áramlik a szélben, magvak és álmok
gyomirtó lángok
elmúlást hessentő hite szerint.

Szólószem

Egy szólószemet itt felejt a szél is.
Áttetsző-könnyű szólószem vagyok.
Bőrömmön fény gyúl, legbelülről mégis
arcomat mossák hűvös záporok.
S borzongó, szomjas ujjak jönnek értem,
nyirkos magányon szétfoszlik, ahol
kiforr a némán erjedő nagy éjben
a csönd, a szó, a béke és a bor.

CSAK CSEND NE LEGYEN

Hallgatag hajnalok tömbjéből kipattanó
vékonyka hangok, áradjatok a rétek
csillám partjain, csendüljetek
margaréták tányérain a zümmögő virradatban;
hársak, hangoló utak xilofonjai,
szólaljatok, ha végighúzza rajtatok
rózsaszínű ujját a reggel.

Kutak, ó, kerekes, gémes kutak,
nyikorogjatok; vödrök, a mélység
csobbanó ingereinek bólogassatok:
cserepek, ti csip-csup cserepek
az álmaid felett,
csattogó szárnyak legyetek,
fölröpítsetek!

Harsogjatok leffegő fenőkövek a kaszaéleken,
tömpe üllők a kalapács alatt

...embereim, ó esengve kérlek,
adjatok nekem egy cséplőgépet,
zümmögjön nekem,
vonítson nekem!
csak csend ne legyen!
csak csend ne legyen!

Mert itt a csendnek csönd az ára,
mint boglyák alján a nyirok; sárga,
a gondolat benne illó, vékony,
mint futóhomokon a keréknyom.

Aki itt él, az mind így éljen:
lobos idegekkel fogózva a szélben,

ne hagyja, hogy a lomha nyugság
gyapjas juhái elringassák.

Legyen fenséges kínnal boldog,
álmait tartsa vaskenyéren,
ne várja, míg a hullafoltok
kiütkeznek rajtuk kéken.

Hát így élek. Én ébresztem a hajnali
szelet, én röptetem szét a csillagok
piros katicabogárkáit, küldöm morajos,
hosszú útjára a hangot.
Delejes, vad zuhogást akarok,
a munka robajló ritmusai ropogtassanak,
ők vegyék ormós tenyerükre
ormótlán álmaimat.

A NEVETÉSED

A pici ezüst harangokat ki rejtette el benned?
Mikor születik s meddig bolyonghat
bordáid alatt az a kicsi meleg szél,
mely csengve az ezüst harangokhoz ér?

Folyók is csoboghatnak benned.
Szemedben smaragd erdőkre, hegyekre látni.
De milyen derűvel lehetnek áldottak a mélyben a rétek,
honnan felém csordulnak most a nevetésed
fehér margarétái?

Mert féllábon ugráló, rövidnadrágos
víg kölyök vagyok én ilyenkor.
Belebokszolok a levegő puha gyomrába
és csilingelő vaskarikákat kergetek,
vagy biciklicsengővel csengetek –
Szétrebentem a parkokban a szerelmeseket.

Mind, mind gyűljenek össze az öröm
porcelán ragyogású kupolái alatt,
igyák beláthatatlan tiszta mélyekből
felbuggyanó ezüst hangjaidat.
Kalászkok csengését,
hegyek ébredését, erdők örvénylését
érezzék ők is, amikor nevensz,
s a hangodból felzúgó
nagy, zöld vízeséseket.

Zuhogj, zuhogj, édes áradat.
Mosd le bőrömről a sót,
szemem alól sötét árnyékaimat.
Napi fáradtságok görcseit
oldd ki bennem, ha lehet –

Halálig őrszi tisztaságom
a nevetésedet.

CSIKORGÓ

A szerelem bennem hánykolódik.
Halkan! - csak észre ne vegyed!
Úgy tűnik néki: megalázták,
s most súrolja bent a mellemet.

Mert belém ölelted azt a férfit,
ki egykor téged megölelt.
Cipője sarka kopog bennem
folyton, míg melletted megyek.

És velem van boltban s piacon,
és fát vág és verset ír velem.
Föléd hajolunk - én nézlek hosszan.
S ő megcsókol téged csöndesen.

Mert idegen bennem az a férfi,
mint fogaim közt a nyers homok,
a párbeszédekben sziszeg némán,
és hallgatásunkban csikorog.

Az éj markában mellém fekszik,
hasonlítunk, mint két dió.
Az éj markában megfeszülünk -:
melyik az összeroppanó?

S már hiába minden nyakas mentség,
e csikorgás öröl, eltemet.
A szerelem sír a csontjaimban.
Halkan! - Csak észre ne vegyed...

NEM TUDOM ÉN, MIÉRT JÁTSZOM

Nem tudom én, miért játszom:
pállott őszi szilvafákon
álmot gyújtok, füstje selyme
ringasson a végtelenbe,
bontson szívárvánnyá téged –:
lássalak is, ha már nézlek.

S ha még féltesz, meg ne lássál:
krumplikövön-kopogásnál
kongóbb a magány már bennem,
vasmenyboltos csönd felettem.

Vasmenyboltos csönd felettem,
kongóbb a magány már bennem
krumplikövön-kopogásnál:
ha még féltesz, meg ne lássál.

Szerelmedből kitakarlak,
látni én már így akarlak:
szívárvánnyá nyílván bennem,
csontig ható szerelemben...

...S csak a szél sír kint a fákon,
nem tudom én, nem tudom én,
tehetetlen, miért játszom.

A SZÜRKE FÉRFIAK

Alattomos puha por száll mélyre
le bennük, fulladnak imára
simult szárnyú szelíd madarai
a szerelemnek, balladás csönd
a haláluk.

Fojtogató a Szürke Férfiak
páros magánya.

Bömbölő bárók gombostűszékeire
szúrva elüldögélnek asszonyaikkal,
s képzeletbeli revolverrel unottan
durrantgatják le a polcokon sorakozó
pezsgőspalackokat;
por száll utánuk, száraz por gomolyog
hazafelé menet, dübörögnek
a kertesházak léckerítései,
amint fémes ujjakat
rajtuk végighúzzák,
s a drága meleg orgonabokrok is
elfeketednek száraz leheletüktől.

A becsapott, árva szeretők kínja
nem az övék.

A becsapott, árva szeretők puha kötelet
fonnak fájdalmaikból,
lebegő, selymes kötelet gyötrelmeikből,
s feljutnak rajta az égig –

De félelmetes a Szürke Férfiak magánya.

A közöny iszamos homok-dűnéin át
a mámor bandái nem jönnek értük,

sem elszabadult gyönyörű dühei
a féltésnek-ölelésnek,
csak a magány,
csak a magány cellái konganak tompán,
ha az elérhetetlen és távoli asszonyok
éhes lihegése az éjben idehallszik – –

...s alattomos puha por száll
mélyre le bennük.

MÁSNAPOS ÉNEK

Kísérteties lassú szél hömpölyög immár
a hajnalok felől, az alkohol
kései kéklő lángjai mit sem érnek.
Csak a révület faggyas csonkjait szorongató
hét törpe ül a virradat mélyén,
s bőrünk pórusain át
ragacsos ragyogás tör fel: -
a csömör virága futja el arcainkat.

Mennyi riadt szorongást hord ki az ember
a másnapos reggeleken,
mikor ropogós-gyúrt ingén is átüt a pára.
s az enyves levegőben vergődő madarak után
nyúláló ujjai közt is
áporodik!

Hiába rajta a fessnek szánt ing,
s a csuklókon búvó
mandzsettagombnyi mosoly...
Ázott, tapadó szőrzetű ebként
sündörög át a pállottan ébredő
városokon,
s szemében avasan könyörög fel a kérdés: -
„megmortalak-e?
megöltelek-e?” -

s hiszi hittel:
savas leheletétől remegnek
az útszéli harmatban a rózsák.
Mennyi ugrásra torpant tigris
szunnyadhat bennünk...
Mennyi bűn kavaroghat a mélyben,
ha a kábulat kihűlő órái
ily retteggve nézik!...

...Na de csak döntsék el végül
józan nappalaink ezt is,
s ujjlenyomataink szelíden keringő karikái,
amint arcunk előtt lassan tovaúsznak.

GYÖNGESÉGEIM

Hamar, most hegyeket ide!
Ha nem, egy marék agyag is lehet!
Be kell tömnöm, míg nem késő,
a bőrömön támadt repedéseket.
Hátam a tűzfalnak vetem,
karomra csavarom az utakat,
s a város lassan mellemre hajol –

Hiába, jaj, kibuggyannak mégis
gyöngeségeim
a fegyelem arany páncélja alól –

Milyen is az ember: mint a nagykabátot,
úgy kapná magára a suhogó világot,
rejtene riadtan ...göngyölné a testét,
nehogy póresége valahogy kitessek.
Pedig csak homlokán
egy kicsi fehér felhő
moccan habos fénnel,
ha az alkony eljő,
pedig csak elmereng kicsit a világról,
tán a jövődőről, tán a tűzifáról; –
tíz ujjával arcát
simítgatja este,
nehogy vonásait végképp elfeledje,
s mielőtt elalszik, összecsucolja markát,
benne álmodik
a forró fiatalság –

Ó, hát szorítson felleget magához,
kinek penge-éles már a teste.
A könnyű kicsi szvetter is legyen rajta áldott,

hogyha féltőn simul a pengevillogáshoz:
éles csontja nehogy a szelet fölsebezze.

Az én póreségem nem sebez, nem vérez,
gyöngeségeim is puha labdarózsák,
kibuggyannak néha habos örvényléssel,
s embervoltom fehér hangulatát hozzák.

Nem kapkodok értük: a hegyek bennem élnek.
Városok zsonganak rég a szívem alatt.
Füstös tűzfalakon süvít fel az ének,
hogy megnyerjen magának
minden hatalmat - -

KATARZIS

A tüzet ki gyújtotta meg bennem?
Csontjaim között már zöld tüzek sírnak,
foszforos suhogás hasogatja testem.
A tüzet, a tüzet...

– én nem ezt akartam,
mikor magamat csontig kitakartam,
mikor révülten rendre belém szálltak
öröklétre vágyón a mulandó tárgyak,
mikor a Holdat is meleg számba vettem:
borzongó, hús fénye bennem melegedjen,
a világot vágytam homok-szomjúzással,
nem elégni benne lassú lobogással.

Immár füvek zúgnak bennem,
töredezett dárdák,
csorbuló életüket
idegeimbe vágják,
levelek suhognak
húsomban, mint a penge,
barna rozsdá hull
az éles levelekre,
csatorna karokkal
zörögnek a házak; –
minden ellenem kél,
legbelülről támad:
ha már magamba engedtem a kinti világot,
füvet, fát – mi öröklétre vágyott,
ha már látomások gyűrűzése éltet,
mért nem pólyálgatom azt az öröklétet?
Ezért a kín,
a benti világ ezért lázad.

Huszoney esztendőm nem bírja felinni e lázat.
Bolydult egyensúllyal e korban mit kell tennem?
Jaj, a tüzet ki gyújtotta meg bennem?

*

Ó, édesanyám, nézzed, nézzél:
már a férfikor dereng föl
vézna testemben
a szomjas, vad tüzekből.
Csupacsont a lábam,
mit éles dróton rángat,
timsóval dörzsöli
fölsebezett számat,
tüzelő homlokom
hűvös falhoz nyomja,
sós veríték csordul
rólam patakokban.

Maszatos kölyökként ismét hozzád bújnék,
virág-tenyeredbe halkan lesimulnék,
csitítsál, pólyálgass kenyérizű szókba,
szírom-ujjaiddal simíts mellkasomba,
füveim fegyelmezd az
örökzöld rendbe,
gyöngyharmatot hintsél
éles levelekre,
házaimat tereld
feszes sorba bennem,
az álmaim lakják,
nekik építettem.

*

Tűz, tűz, gyönyörű,
mellkasban lobogó liliom-máglya.

Füst, füst, keserű,
anyáink szétmálló hatalma, álma.
Égnek a rétek,
vaserdők égnek,
füveknek, fáknak serceg a zsírja.
Gyermekkor csengő-nagy rétje
toporgó táltosát esengő tenyerű lángokkal hívja,
utólszor hívja.

Tűz, tűz, gyönyörű,
nem ég el vasfű,
se vasfa.
Szilajon rándul a világ,
szelídül acélosabbra.
Tűz, tűz, gyönyörű,
mellkasban lobogó lángok.
Szemüregemig lobognak:
pirosló, hajnalló egekre látok.

VASKENYÉREN

1

Kapjatok félre minden gyúlékony
rongyot, papirost, fát; -
rám kapcsolták a világ összes áramát.
Vörösen izzó rőt rezsó a mellem,
nézzétek, ó, a csont-samott,
áttetsző, kék bordázatot,
ideég, ami ideér -
halkabban! - ne fújjon az a szél,
katáng ne lengjen, ne moccanj, szerbtövis,
zipzár, ó, rántsd össze madarak szárnyait: -
 csak a tollpernye-füst ne marja szemem,
 csak az élő hús pörkölt szagát ne érezzem,
 ne süljön belém a röpülés arany derűje,
 lengő ága,
mert villamos bőröm alatt épül
maradék ifjúságom készül
szárnyat bontani a világba...

S száll -

hegyek taréján, rétek paréján
lép, talpa alatt
az idő katakombái bé nem omlanak,
fű le nem hajlik, tövén nem reccsennek
csigák,
 se ág,
 levél se süssan,
sztaniol-könnyen csillog a magasban,
szórja magát -

Csak a szél éle sebzi fel tenyerét,
tévé-antennák döfik át kezét,
ujját fölvészik szarvaikkal a csillagok,
fellegből rajta a kötés,
mint cimbalomütőn a pólya, leng, ragyog,
veri a mindenség húrjait: – zenét!
zene nincs, zene nincs,
miért nincs zene?

Földre súrlódó nagy gravitáció kellene!

Mert gépek, motorok billentyűi alól
kicsapódó zongoraszó –,
város-hegedűkön sikló villamos: hegedűvonó,
toronyházak orgonasípjai, aranyló domb-dobok
közt lélegzik, él-hal a boldogság-zene,
mit ingrothasztó dologban bár,
de megkeresni kellene!

2

Állok a holnapok éle előtt.
Pengéjük csontba mar, szikrázva
hámlik rólam az önfeledt derű.

Szerveim szigora, te éltess engem!
Ne pántlikázzon fel immár se öröm, se gyász!
Konok dologban, gondban, szerelemben
szétmorzsolom majd szorgos csontjaim közt
az ágaskodó, szapora halált.

Hitem: – vaskenyér, te táplálj –,
s megőrizni téged, ehhez adj erőt.
Csikordulj meg számban, ha becsapnak,
s add meg
jussomat a kínhoz – mindenekelőtt.

Szigorú józanság süt bennem, táplál –
 nem halhatok éhen.

Fűtöm a föld kihűlő-szép arcát,
felnövök halálig
a mindenség áramkörében.

LEGENDA

Szervátiusz Jenőnek

Ősi borzongás
áramlik az erdőn át,
amint a fák közé belép.
Beissza lépteit a föld,
fölötte megfeszül a zöld,
s a puha, pisszenő szelek
megnyalják izzadt tenyerét.

Egy tölgy a tompán lüktető
lobos-nagy ujjbegyekbe lát,

s kutatni kezdi mellkasában
annak a lánynak mosolyát,
kit Szent Jakabnak éjjelén
verejtékes, vad szerelemmel
itt ölel meg az a legény.

Az ágak között meghal most a szél.
Halk remegés suhan át a fán,
amint az egyik ujj a törzshöz hozzáér.

...S a kéreg alól kinyílik a lány.

A kéreg alól kinyílik a lány,
s elindul a domboldalon csendben,
átalvág a kukoricatáblán,
s villamosra száll a szürkületben.

A szobrász áll. Utánanéz.
Egy pillanatra tenyerében
kihúlnak az álmok.

Utána kapna most a kéz
annak, mit az emberekhez
eljutatni vágyott.
Ki ültette beléje hát
e milliónyi társú
nagy magányt,
hogy amibe lelket lehel,
menten
cserben hagyja; soha többé
nem lehetnek KETTEN.

A szobrász áll. S míg újrafogan benne
ez a gyönyörűszép átok,
ősi borzongással lép oda a következő,
megfeszülő fához.

ESZMÉLET

Én azt hiszem, egy hajnalon
egész az erdőig sétálnak fel
a kaszálókról mind a fák.
Ha már az ember is megroppan tőle,
hogyan bírhatnák éppen ők
a farkasordító magányt?

Voltam úgy: kongó
konzervdobozként tengtem,
s dobáltak huzatos terek.
Ha villamoson asszony mellhez
ért a testem,
megperzselte az ingemet;
s mivel még hittem:
minden
rajtam kívüleső dolog megaláz,
kiült arcomon a zörgő,
szalmasárga láz.

S lám, hiába kong tokos
makacsság a törvények között,
kikönyökölnék belőlem
a legemberibb ösztönök;
balhit szétmálik,
meghal az önzés,
s vele porlik el a kín.
Nem nőhetek fel céltalan
a roskatag magányon,
miként a körmök nőnek meg
a holtak ujjain -

S míg megalvadna testemben a vér,
kell legyen szavam, mert

lehet:

nem néztétek meg jól
a parti fűzeket,
a vízrehajló sokszáz
csókos csobbanást,
sem azt, hogy mért sírnak
a szélben
a kaszálókon mind a fák..

A NAGYHATÁR ZSOLTÁRAIBÓL

Dűlőút

Ki sóhajtotta föl a meredek utat a dombra, miféle kénes patakocskák csurognak alá itt a hószagú mennyből? Körül az éj sötét kályháin süllöngő keserűgomba szaga szállong, tűlevelek zöld havazásában fuldokolnak a lámpák... A kósza pamacs-báránycsengői fölhasogatják a völgyben összeállott levegőt, milyen rég is volt mikor aláereszkedtek az út meredélyén

a napot, a holdat szarvuk között hozván,
suvadások élin, csontján megszagatván,
levegőtlen mélybe fullasztva a gyertyát,
az szép égő gyertyát,
elhullatván mindük szórén-szálán égő
csillagok világát.

Paták perzselte, kerekék égette föld ez immár, száradt villámok arcán a ráncok. Vermelt kertjeiben az emberek napraforgóként forgatják fejük a messziség partjai felé. vállukon zúzmara, hajukon dér. Néha fölnyerít egy-egy kanca, szegett homlokán hóka a Hold. Fölkerekednek a temetőbogarok a dohányszínű alkonyatban, páncélos hátukra véve egy-egy kopjafát, nekivágnak a meredélynek, de feleútjáról visszazúdulnak mind. Csak a kürtőkből szívárog fel füstként az élet a fenyesek fölött ezüstlő ég pereméig, idelent elásva mind a süssanó salátaálmok, hagymafej-buzogányok, a karfiol agytekervényeiben bogárként nyüzsgölődő gondolat. Félek az éjszakától. Mert egyszer eltépik maguk jászlaiktól a barmok; s lovak, tehenek, berbécsék, bikák szarvaikkal egymás húsába hasítva felindulnak a dűlőút meredélyén a holdacskát-napocskát

hozó báránka elé, s mint kémények füstje, ivódnak a messzi csöndbe fel. Ó, hát ki sóhajtotta a dombra a meredek utat, miféle kénés patakok dörögnek alá a mérgezett mennyből?

Vágottas

Egyetlen cserefa, amerre ellátsz. Álla alá szorítja árnyékát, mint a hegedűt, s a némaság muzsikájától magasba röppennek levelei, köröznek kissé, s visszatelepednek ágaira ismét. Fehéren világítanak a csutakok; gombák, gallyak, vidor virágok ülik körbe a hallgatás asztalait. A pusztulás szabad ege alatt évgyűrűik belesárgultak a felismerésbe; micsoda öröm, ha szédülten nyargal körbe-körbe rajtuk egy hangya! Mint az ember: a hiábavalóságnak is örülni tud, hogyha élet. Körül lelőtt madarak: forgácsok barnulnak a földbe, fölöttük a favágók vérecseppje: szamóca ring. Lámpásaik pírba borítják a napot, kivilágítják az éjszakát. Hét törpe napja a hétnek, őket az hagyta itt. Szelídségüket csalánnal őrizteti valami isten, s föllobogózza a temetetlen tájat madarak dalával.

Dézsakút

Csak a föld tekintete lehet oly tiszta, mint a kukoricás végében az arcomnyi forrás; ha föléhajlok, rajtam is átsugárzik virágaival a föld, madaraival az ég. Valaki jóember túrósdezsá-dongával bélelte ki egykor, a moha zöld bársonya benne buborékgyöngyöket ringat. Hány napkelte, hány napnyugta borzolta vizét, hány csillag fényesítette? Ami befogható a fölöttem zsongó mindenségből, e csöpp kút vizében lüktet. Két térd nyoma – hány térd nyoma!

előtte hány arc hajolt csitító-hűs imára itt, a szomjúság oltára előtt? Hány arc lüktetett, ahol most arcom, hány ajak csókolta vizét mohó gyermeki csücsörítéssel, ahol most orromba csíp buzogó hidege? Beleájulnak idegeim a felismerésbe, míg milliók szomjával csitítom szomjám.

Lucernáskert

Széllel lebegő szárnya a lemenő napnak, hajolj közelebb mihozzánk, és oldozd el a kaszások lábaira fonódott aran-kakötelet, mely ritmusra rándul, ha húzzák - lépnek, húzzák - lépnek, s igazodik mögöttük a rend. Szél, ó szél, verd ki a rendet forgató villát a gyermek kezéből, futamítsd ringó mogyoróbokrain át a tájnak, s hagyd, hogy az izzadság bőrére hűsölő inge örök páncél legyen rajta. Menekítsd be lucernás kertjébe Szemirámisznak, búzán-érő almát, kecskecsöcsű szilvát adj néki, pirosbélű vac-kort. Tartsd ott a virágok, almák örök fényességében, s míg napok és éjek váltogatják idekint egymást, a kölyök-kor felhorzsolt térdű, lucernacsengésű tisztasága ural-kodjék rajta. Így legyen!

KÖSZÖRŰ-IDŐBEN

Ó, hát mégis kivert a láz e köszörű-időbe!
Ereszek gyémánt-foga csattog fejem felett,
átvilágít csontomig a hó, elszédülnek
bőrömön a pelyhek.

Táncol rózsaszín torkomban a szó,
higanyként ugrál föl-le, föl-le,
százszor is megfontolná magát,
de kibuggyan...
nyüszítve bár,
vinnyog, mint fagyban a vinilinkabát.

És süvít felétek, fiúk: sercennek,
hasadnak útjában a hurutos szelek,
hazug szokások, ráncnyi láncok,
mik készültek már, hogy megköttözzenek.
Hagyjátok hát a nyirkos zoknikat,
riadt kérdőjelek este, ha drótra terítve
lengenek sután -,
én nem azt nézem, hogy elittátok
az első fizetést is - annyi bőjt után.

Mert napot álmodik ujjatok közt a körző,
pattan, s vállatokra koppan
a mindenségből egy iszonyú szelet.
Pállott port lehel a satu tátott szája,
s úgy ropogtatná az ujjpereceket!

Patyolat-köpenyes kísértet jár az éjben,
tenyeréből pirulák -: galambok
szállnak fel az égig.
Ropogósra fagytok, kicsi doktorok,

de Európa lázas betegei
véretek is kérik!

Marad a láz, ugye fiúk, az ereinkben
búgó liliom-lángú lárma.
Az égig szökken, ugye, a hátgerinc
és nem csavarodik fel a szivárványra!
marad a hit, ugye fiúk, a mindent legyőző hit,
és nem búvunk meg vén vadakként, tunyán
nyalogatva küzdelmeink nyitott sebeit!

LÁNYOK A TANYÁN

Holdbéli kutyaugatás, hó: fehér suttogás
áramlik, iramlík, örvénylik a tanyán.

Ó, lányok,
mint a befőttet, ide
eltett a szükség télire,
szalicil-hó hull, bőrötökre simul
puhán.

Romlatlanjaim, ti – ugye iszonyúak az éjek?
Az első szerelmek jönnek, sorra mindenik
idetéved –
kapar a küszöbön, matat a kilincsen,
s – reccs! – leng a szélben
a palánk...

Egy simogatás kéne csak;
fölvarnni hulló álmokat
vagy egy inggombot
legalább – –

A KÁLYHÁK LÁZADÁSA

Föllázadnak egyszer a kályhák.
Eljön Celsius herceg, el!
Túlfűtött álmok ravatalánál
majd csöndes pásztortűz énekel.

S kihull az üreges szájból másfél-
millió egyenes szálfenyő,
hatalmas zölddel lobban az égig,
és másfajta álmok is buknek elő.

Néhány hántott gerenda, ékfa
pattan ki s nyerít egy hintaló!
Kálcium csattog a sercegő csontban,
és fölsír a szappannakvaló.

Kiürülnek a vad tüzek lassan,
hamvuk az égre perereg.
Túlfűtött álmok ravatalánál
kezdhetünk új éneket.

NYARAK FÜSTJE

A nyarak mélyén füstölgő holtak
öntöttvas csöndben elforognak,
csontjaik fénye foszforszoknya,
szikrázik némán, rám fonódva,
mert tengelye lettem e vad nyárnak,
idehazudott ragyogásnak.

Lassan, magamnak mormolom, mondom,
hogy ne röhögjetez ily bolondon,
amért körötte felsereglenek
a felkoncoltak s temetetlenek.

Legelől ő jön, az ikonarcú, fiai
kilenc holdját hozzák, körme
alá rejtette, s karcsú, csattogó
nyarak megbotozták.

Utána jön, kit főbe lóttek,
s most, mint a szeg a reves fából,
kifordul fehér csontja csöndben
a nyirkos, szétmálló halálból.

A végtelenből jó a másik.
Szájából ének: vér szivárog.
Még most is félbolondnak látszik,
pedig csak gyertyalánggal lángolt.

És jönnek felpántlikázva,
éjsötét szemüregek
mélyéről füst száll,
örvénylik szívem felett.
Suhog az élők ujjá,

ropogó aranypálca,
titeket tépett egykor,
most egymás husába vájva
verekszik koncon, jusson,
hogy neki is jusson
a füst, füst, lebegő-libegő
aranyfüst karikáiból, koponyagyöngyből!
A füst sztaniol ropogású fátylán
ismét a mohóság dörömböl;
ó, megrontott húsúak, megégett
hiteknek füstje, felszáll,
szívünkön átremegj;
adj új hitet a harchoz,
ne hagyd, megmossák arcuk
benned a fenegyerekek;
röpíts a virágmáglya
liliomsikolyába,
remegj a tulipánon,
violám, egyetlen kincsem,
egyenes hátgerincem,
te óvj meg!

(Jóslat)

A füst egyszer majd felszáll,
s csillogó gyémántgömb marad
a tisztesség helyén, a földön,
a véraláfutásos ég alatt.

BALLADÁCSKA

Havasi szép, fehér alkony,
szürkülődő gyermekasszony
szoknyáján kuporgó
csibe-csillagok.

Felsüt a hold, átvilágít
kicsi ingén, idelátszik:
kilenc gyémánt veseköve
felragyog.

Jobbra hajlik: kökényágra.
Balra hajlik: zuhanásba,
temető a férfi ágya
már neki.

Ő szüli a csillagokat,
makk héjából bölcsőt farag,
s rengeti.

Érte esők esedeznek,
lombos erdők fenyvesednek,
nincsen álma, nincs hazája,
csak ez a kis balladácska.

PARASZTUDVAR

Csönd. Csak a gyomok láznak, az eltaposottak.
Trágárzöld paréj habosodik, tülekedik récefű,
papsajt; keréknyom csattog az arankás mélyben,
ezeréves lóganyébomba robban,
egy megbillent fűszál
a csúrcaput becsapja,
kiröppen az udvar a világhuzatba,
fölszállnak aludttej-kövek,
léckerítésre húzott cserépedények tovaszállnak,
csak az anyóka elárvult szívdobogása
dörömböli belülről a házat.
Piripócsi szentem, ki kutyatejen élsz, ávizskenyeren,
ki ne bújj az ajtón, ki ne bújj!
Küszöbödöt mossa a zöld veszedelem!
Uszuló indás iszonya leránt, hurkássá zsugorít,
húsodba mar, és leszopogatja
foszforos lábszárcsontjaid.
Piripócsi szentem, jaj, a gyep, e zöld zivatar,
befog, csontjaid őrli már szapora villámaival.
Örvénylik az udvar, összecsap fölötted az iszonyat,
nyomulnak tovább trágárzöld füvek, gyomok,
eltaposnak.

A VÉNEK

Ülnek az eresz alatt az áttetsző
időben; hó hull, hatalmas
előásztai pelyhekkal havazik.

Bárányok hullnak vagy nyulak,
s nyihogó habfehér paripák -:
vélük a tél még eltündérekedik.

A havazás érdes függönye mögül
fölsejlik hirtelen valami rajz -:
Dul király mezítlen lányai ringnak.

Fölindulnak a vének kinyújtott
karokkal, s tétován, mint a vakok
a zuhogó fénybe beleivódnak.

MIKOR AZ ÖREGEMBEREK MOSAKODNAK,

százados esők csorognak alá fonnyadt tenyérpárnáikról, csillognak az arc vízmosásos árkaiban, úgy mosdanak az öregemberek, szétterpesztett lábbal, keresztelőjánosok méltóságával a cínezett mosdótál fölé hajolva, úgy mosdanak, mintha utoljára mosakodnának, törülközőt sem kötnek már derekukra, spriccolja a víz a nadrágot, nem számít, a kimért és alapos szappanozó-dörzsölő mozdulat megmunkál minden bőrfelületet, porusokat zaklat: ráérős, meregető és nyújtózkodó mozdulatokkal mosdanak az öregemberek, apró szusszanásaiktól porzik a víz, s visszahulló függönye mögül felsejlenek háromnegyed százados hajoló mozdulataik, botot emeltek a földről, forrásból itták a vizet tenyérrrel merve, az Irtisz vagy a Tisza partján hajoltak így a patak fölé, bokornak támasztva a bajonétos puskát, mikor bukdácsolva, ügető hajolgatással kergettek ellenséget vagy épp előle futtak, fölperzselve a földet, és szagolva, törölve magukról vért; úgy mosakodnak az öregemberek, mintha háromnegyed század szennyét kellene magukról lemosniuk, mint akik mindig tisztán szerettek volna élni, friss, törülközés utáni hangulatban; már csak vasárnap reggel mosakodnak így az öregek, már csak temetések előtt, mikor utolsó útjukra kell kísérniük a vissza nem térő társat, úgy mosakodnak, bizony, az öregemberek, mintha utoljára mosakodnának, mintha szennytelen ragyogással szeretnének bekerülni a tiszta búzát termő anyaföldbe, melyet szétporladó testük lassan megillet.

Mikor az öregemberek mosakodnak, hatalmas tisztaságszomjjal hajlik a zöld vizek fölé a Huszadik Század.

LIPOVÁNOK

Ásna. Barakkalakónak jöttek
e meg-megingó földre - nehezeknek.
A talicskát a Tejútról hozták. Kubikolnak,
mintha más bolygóra hánynák ezt a földet.
Bőrükön kicsap a tengerek messzi, sós szaga
markukban ájul, könnyörög a szerszám:
- mikor megyünk haza?

Csak kis népek fia ás így: mintha magába
ásna! Lapától, mintha szemetet magából!
S a csákányt úgy suhogatja,
mintha idegre, észre,
titkos és pontos emlékezésre
rakódott ércek,
lehúzó kötések
szétroncsolása lenne a dolga!

Csak kis népek fia néz így: árva
tíz ujj rácsai mögül a világra;
s nem zabál, ha éhes, nem eszik -
az élelmet magához veszi!
Paradicsomos hal doboza alján a fények
is nagy-nagy óceánt jelentnek neki.

És pusztíthatatlan, ki a Tengert bírja,
ha végelgyengülésben is csak adni tud,
ki a mindenséget őrzi, nemcsak hívja,
kihez bögrével jár tejért a Tejút.

Ki a szélverésbe már-már beleájul,
de tartja magát - teszi, ami kell,
akin a tél, a nyár, az ősz csak ámul,
s bűvölgeti, de nem keveri el,

az tudhat, így, derékig földben állva,
lefegyverzőn csak adni, áldani,
s nagy, szelíd szemmel nézni a világra.
Lipovánok, atyámfiai!

HATÁRÁTKELÉS

Fut a vonat vélem loppal,
s az árdéli teleholddal
gurul anyám rozskenyere
bor-pirosra kerekedve;
utánunk a tűszikrákat
apám szórja; ceruzámat
hegyzi éppen halbicskával:
világítsunk a világgal!
Jácint-szemű kisleányom
hintázik a holdvilágon,
sírdogáló kiskendőjét
én asszonyom lengeti.

Fut a vonat, krumpliföldek
partján ringó kicsi őzek,
bokrok, dombok, fenyves-ország,
piros-pettyes-csipros-orcák
tejet ivó szuszogása,
kétmillió arcnak ránca,
sorsnak konca – és kölönce
jő velem a bal zsebemben
dohányporral elkeverten,
anyaföldem – minden kincsem
és koloncom – menekítem:
nosza rajta, ha tudjátok,
vámoljátok, vámosok!

HÓ AZ ALPOKBAN

Fehér ingek gyöngye vászna
ropog fönn az éjszakába,
mintha sóhajtásom Holdra
szálló törött szárnya volna,
mintha vándormadár lelke
akadt volna fönn remegve.

Hej, hiába keltem útra
Óperencián is túlra:
*ober*Ens-en, *Inn*-en innen
nincs egy hitvány váltóingem.

Európa hídján állok,
körben ingben a világok:
Amerika rátűrközve,
Ázsiába törülközve,
piroslik Afrika bőre,
világít az inge tőle –;

csuda egy híd, hatalmas is,
kutya vize alatt is!

Fehér ingek gyöngye vászna,
kitettek a holdvilágra,
süti szemem a Mindenség,
s mielőtt még megvakulnék,
nekivágok Hannibállal
hatvankilenc elefánttal!

Innsbruck, 1969. október 20.

IDEGENBEN

Ácsorgok Európa kivilágított ablakai alatt,
arcomról csurog a holdfény, a mennyei mész.
Véresre körmöl a szél, betakargat a zápor:
Duna vize, Olt vize hull,
mossa maradék gúnyám.

Éhes, egyetlen fiad elbitangolt a nyájtól,
dülöng fuvalmaidban, szabadság!
Az eső függönyein át
a század vak arcát matarássza,
ormótlan sáros lábbal Mozart bölcsőjét
rugdossa: – bőgjön!

Mindennek nekiütődöm!
Pedig csak menni szeretnék szépen, esőben
fütyörészve
(s a felvert sártól sírnak a porcelán-házak),
becézni a lombot, hogy ne venné észre
(s könnyökömmel leverem a dombról a várat,
a tornyot! Porlik, ha dúdoló,
a MINDEN DALNOKOK SZOBRA!).

Ázott, hazasóvárgó árnyam csak a Holdra
vetül rólad,
Huszadik Század!

Pedig most otthon mily befogadón, békésen gőzölög
a turma, hogy gypjasodik, feszítve karám falát!
A népvándorlás első évezredének végére jutva
nem álmodok magamnak már máshol hazát,
csak ott,
hol testvér is marjamba mar,
nemcsak barát,

hol barbár legelőin szagos füvet harap a nép,
bűze melegít,
s csülökre kél a civilizáció morzsáiért!

Ácsorgok Európa tágra nyílt ablakai alatt,
hatalmas huzat kél, hazafújja rólam a holdfényt.

Salzburg, 1969. október 25.

MARADOK

Mintha rég nem látott fiát: fölkap,
szorít mellére mohón a táj,
s telik meg orrom szűrős törekkkel,
rothadó széna hónaljszagával,
tarló-borostás arca fölvérzi arcom,
gégémen járomcsontja,
ropognak, csikorognak ujjai alatt csigolyáim,
talpam s hajszálaim közt futkos az erő.

Percig, csak egy percig ne szeretne így engem!

Türemlenék fojtó öleléséből mennybe,
lúdbőrző földeken eláradnék,
susogatnék erdőket lepedősen,
tengerré csődítenék patakokat,
virágokkal csordába verődnék.

Annyi józan ragaszkodás,
áradozásra és adakozó szerelemre pirkadó
hajlam már bennem,
hogy dübörgő halántékkal is
várok még
és maradok -

JEGENYEKÖR

Van egy tenyérnyi, három tenyérnyi,
tenyérnyi hely a szívem alatt.
Tereli ide a szél, veri a szél a lombot, sátés
füvet, dübögő állatokat.
Kérődző barmok sárga foga
örvénylik, hersint, holdra vacog,
millió lelkes kicsi állat,
bőrén csördülnek gyöngyosorok.
Ide dőndül a zápor, a villám ide csap le,
s örvénylő kerékagyak
itt tekerik föl, itt őrlik porrá
fűzizegésű álmaimat.
Mint a tej, fut ki a völgyből a jóság,
a bűn
alkohollánggal, kékesen ég.

Mért állnak körben
egyenruhásan,
félelmesen
a jegenyék?

Árnyuk ezüstös kardsuhogás – ringásuk pengevézna.
Mint ökrök fogai közt a rugdalózdó széna,
él, fél, vergődik –
s a rángó földből kimered az ember.
Istenek kínálják tökkel, faeperrel!

S nincs futamodás – körben a jegenyék!
Szárnya sincs a szélnek!
Fölhúzva, mint fazékban az óra,
a mélyben élnek, akik élnek.
Szívem alatt a villám: itt az gyújt tüzet,
és más út sincs, csak föl,

mint üst alól a füst,

csak föl!!!

mint a

f

ü

s

t

AVARON

Orra bukva az avaron,
forogva mennyköves határon,
az ember mondja a magáét,
mint akit nem vertek még szájon,
mint aki lélegzetet is
e föld gyomrából vesz már,
kövek köhögnek tüdején,
nyelvére agyagos sár
tapad,
hogyan érezze,
ne csupán látva lássa
a földet, honnan vétetett
a fel-feltámadásra.

Orra bukva az avaron,
és menni tovább mégis,
ébredtetni a nagyra nőtt,
de alvó jegenyét is,
nem hagyni, hogy a fenyvesek
zöld tűkkel beférceljék
mindazt, mi mítoszتان már,
de lelkiismeret még -

Orra bukva az avaron,
a veszélyt megkeresni,
derékig csonterdőben is
csak menni, egyre menni,
mint kire országló erőt
s egy ilyen földet szabtak,
hogy óvja lélegzetenként
e keserves hatalmat!

SZOLGÁLATBAN

Kicsavartatok karjaimat, elültettétek őket az elíziumi
mezőkön,
őzpecsenyét süttök, cigánylányt öleltek árnya alatt,
s csurog a veres bor szájakatok sarkán, ahogy röhögve nézitek:
fügét mutat fölöttetek susogó ujjaim lombja.
Lábam, a térdből nem hajlíthatót, földbe ástátok térdig.
A legmélyebb alázattal ontja terményeit a föld, el nem
bogározhatok én sem – lám, két legyet is ütöttek egy
csapással.

Dobhártyámat dobra feszítették jólfésült fiaitok,
Bartók kékre rugdosott hullája is belerándul, ha verik.
Szolgálataim, a kényszerűek, körüldadognak benneteket,
egyenként őszülő hajszálaimból árvalányhaj-csokrot
köthettek

vadászkalapotokba.

De nézzétek el:
tekintetemnek
nem tudok
parancsolni
én sem.

Kisugárzik a mezőkre, ébreszti, fölveri az aluvókat,
karjaimra rászól: vissza helyetekre!

Ölelni, ölni, verekedni –
ez a ti dolgotok.

A térdig-földből ő ás ki: járj toronyiránt mindétig, mondja,
s dobhártyám a szívdobogás ritmusát veszi fel ismét.
Félek, lázadásnak veszitek tőlem.

Pedig szolgálataim teljesítése közben ér el a halál,
vasul bőrömre a nyirok.

HÉT GROTESZK

Farsangi nóta – Hóhullásban

Engem e havazás kiszemelt
cigánynak mennyei bálba: –
tünékeny pompáját énekeld,
vagy gyolcsot töm panaszos szádba,
gyolcsot töm a szádba.

Elnézem magam, meglehet,
derék egy hóember lennék.
Őriznék apró szenteket,
mindenkit megsüvegelnék
fazékkal; skárlátos lázam
szunnyadva néma vigyázzban,
hóember lennék.

Talpalávalót nem húzok
mégse e farsangi bálnak.
Fölgyújtom magam, kerubok,
olvasztok havat a nyárnak!
És söprűvonómat megrázom,
úgy fűtök jégvermen, sitten,
hogy csupán a jóisten fázzon,
fázzék az Isten!

Szalonnaevő

Hitből, földből, ami sikerül,
lassan e tenyérre kerül.
Rétegeként rá az áhíthatnyi ég

simul, kevéske zsiradék,
s hogy ne bántsa azt, mi
 úgyis paprikás:
hüvelykje alá bújik egy falás
 kenyérfényi hég.

A világ kész. Azt már csak hümmögteti.
Egy nyisszanás – és leválik neki
 az elv,
mely szerint ízlel is az anyanyelv.
Hersen tovább a kés, és arra vall:
ha jóllakik is ez a ravatal,
marad még három szalonnaszület:
a hit, remény és szeretet.

Nos, hát a hit, az elfogyott,
a remény bőre megmaradt,
a szereteten ennyi csak a rés:
ajkához ér
a kés!

Villanegyedek

Ó, villanegyedek és árnyas kispadok!
Csupán egy jól megfent kést s villát adjatok
 a külvárosoknak,
hogy ők is egyenek
 villanegyedet,
bár egy negyed szeletet!

A kerti törpe

A kerti törpe figyeli a házat,
füleli el-elhaló hangjait.
Félek, hogy készül már a magyarázat,
amellyel eltüntet majd megint valakit.

A kerti törpét ide ti hoztátok,
őrízni bazsarózsát, rezgő rezedát.
Arról volt szó, csak őrzi e világot,
és persze nagyon meghúzza magát!

A kerti törpe figyeli a házat,
le s föl sétál az ablakom alatt.
Egy intésére százak somfordálnak
elő, és körbeforog e hitvány törpehad...

Történet

Közép-európai időszámítás szerint pontosan
háromnegyed háromkor meg-
virradott, vakító fehérséget hozott a hó
s kilenc pacsirtát.
Fölzendültek az eresz alatti fagy orgona-
sípjai a váratlan fényességtől,
s az éjjeliszekrényen gondosan elhelyezett
álarcok
elolvadtak, vendéghajak növekedtek,
protézisek műanyagcsontja koccant.
Kitakarva, húspiros arccal, kopaszon
ült fel ágyában az álmos emberiség,
s maga elé tartva tenyerét, szemérmesen
osont a mellékhelyiség felé, a Holdra.

Mindegy. Egy percre megvilágosodott minden.
Hiába kilenc pacsirta teteme
a Baktérítő fölötti hóban.

Műtét

Összekulcsolja szépen kezét a feje alatt, s elég meredek szögből nézi felmetszett mellét-hasát, s azon morfondírozik, hogy honnan a fenéből kerül a magafajta csupabőr-csupacsont emberre az a fodros zsírréteg, mely most olyan békésen lüktet. Percenként érkeznek a fönti suhogó fehérségből a kések, csipeszek, ő csak egykedvűen nézi, hogy meg-meglibben egy-egy belőle tépett huscafát s valahol plöttyen. A vakbél úgy úszik a fenti fehérség partjaira, mint pici fóka, hangokat is hall arról, hogy milyen szép példány, nosza csak, ott egyék! Aztán a tüdejéért jönnek a kések, mélyet sóhajt: jó dohányörömök, fuccs nektek, s nézi, hogy fölötte hogy fújtat. Rákaptak a játékra odafönt: lám, már máját vésik, parafadugóként emelik, pálinka, bor, éntőlem ezúttal alhatsz. Epéjéért jönnek a csipeszek, kikapják belőle a gyűlöletfészket, s emelik. Kiürül lassan a mellkas, vérét gyönyörű gézzel mossák, s egyszer csak a hűvös, fémes tárgy a dobogó szívhez ér. Fölkunkorodik az asztalon rögtön, fölbontott mellét-hasát tenyerével összefogja, s az ajtóból hegyeset sercint:

- Hülyék! Itt azért még nem tartunk!

A nagydob

Hatalmas nagy volt az a dob,
aranyveretes, hold-kerek,

dübögtek vert bőre alól
hegyek és zúgó tengerek.

Más vitte mindig, sosem én,
az osztagból a legnagyobb,
hatalmas robajjal fölém
nőtt álmomban mindig az a dob.

S ütötték: pramm-papam-paramm!
Elindult minden, ami él
nyomában, s halántékomon
dobolta ritmusát a vér.

Más veri, hej, azóta is
a nagydobot – és meglehet:
én beérem egy furulyával,
s ő nem fog véle verebet!

FURULYASZÓ

Hogyha már szenderedőben a páfrányremegésű este,
felsír a havasi csendből
egy furulyaszó.
A harmat ezüst csapágyain siklik alá a tájra,
s jászolnyi falvak egén
báránka béget, nyerít egy ló.

Legelik szépen a vékonyka vacsorák füstjét,
s cinterem-csendes emberek álmát
zihálják szét.
Csak almavirág, ha csendül
a kihűlő falvak kertjeiből,
s törékeny fényét
messzi városokig
fújja a furulyaszó.

Már csak e dallam, e pentaton ének,
mi éltet. Arcot archoz szorít.
Föl-földerengéssel félti a föld
almavirág-törékeny
értékeit.

ANYÁK NÉMASÁGA

Csak a gyermekek tudják mohó irtózáttal a késeket nézni.
Mint a hegedű, az anyák melléhez szorítva énekel a kenyér,
a villámló penge simulása benne hópuha muzsika.
Morzsák havazásába tartják arcukat a gyermekek,
csak ők, ők tudják az anyák mellére szaladó késeket
mohó iszonyattal nézni.

Távolodnak tőlünk az anyák, kiürülnek álmainktól,
mint az edények.
Mellük, akár az otthoni csiprok, kanalak, csészék,
ajkunk kihült formáit őrzi.

Szél ver minket, férfivá, késsé élesít a fenőkő-idő.

Csak az anyák tudják mohó, lármátlan iszonyattal
a fiaikat nézni,
ha kenyérszegő késként csobogó mellükre szaladnak.

SECTIO CAESAREA

Dr. Komáromi Mihálynak

A fertőtlen fagyban most felébrednek a kések.
Nélkülük már nem születik meg a fájdalom.
Valami nagy-nagy úri tűztől félek:
fehér korom, hó hull puha szárnyakon.

(Ösztönök)

Micsoda hajnal! Mint porcukor, olvad el rózsaszín
torkában a tél, mozdulnak izguló, gyönyörű
gyökerei a jegenyéknek, szílnék,
juharnak kéрге leolvad, liheg
a hívogató
hóvirág-tárogató.
Gyökernek, fának gyomrában
hintaló készül.
Fölnyerít:
vágta!
Előre-hátra!
Füvek, páfrányok nőnek,
lábadat simogatni,
fecskék, harkályok fészke beomlik,
álmodd a fészkeket újrarakni,
éretted hajlítja le alázat
fejét a készülő búzakalásznak,
rozsszemek sírnak, gizzag magvak:
hol van az eljövő emberi magzat,
ki majd a rög alól kiszabadít?
Tenyésztett enyészet, ó,
tudod, hogy születni kötelező,

bolygónyi társra csak akkor talál,
ha lüktetni már megtanult szálegyedül!
És kipenderülsz a mélyből visítva.
Csupa csatak az arcod, a bőröd.
Ha nyáladzó nyájak nyála csitítna,
a búzakaralász is neked jön, földőf!
Kések közt nősz fel!
Kísértének örökkön örömök és kínok.

S most összecsukódnak mögötted a szirmok...

(Halántékra simuló ujjal)

A szirmok összecsukódnak, a kés elalszik,
fel nő a gyermek. Juharfák álma, tejescsiprok
ragyogása fölötté leng a holdban; füvek:
nagy mezők zöld katonái nyomában menetelnek.
Csak a te pokróc, salétrom-marta ifjúságod üvölt,
már az anyaméhben könnyörgi a fiát:
ne hozná magával ő is
az agyonpofozott romantikát...

És születik, és hozza, és megnyugszol; jól van.
Életet, kint, örömet adhatsz,
viselje emberöltőn át e gyönyörű terhet.
Ne óvj, ne szidj, ne uralkodj...
még benned is beláthatatlan homályban
konganak a termek.

Mert érzed a hűvös záporokat, belül áztatnak susterogva.
Úgy kell élned néha, mintha befalaztak volna.
Derengésben úszó gyönyörű világok
vetnek fodort benned, homlokodra ráncot.

Hajszolod a mélyben mindazt, ami alszik.
Hiába jutnál el az Északi-sarkig,
hiába simulnak elődbe az utak,
ha a fű befutja, amik benned futnak.

Mélyben alvó kincsek borzongását érzed.
Hogyha kések vannak, ide kellenének!
...Kínná lombosodó konok küzdelemben
teljes-ember-arcod végre megszülessen.

Ez a teremtés előtti vergődés éltesen immár,
áldottak legyenek éjszakáim gyűrődései,
az örvények, záporok, fekete rózsákat
virágzó álmok. Csak a kések, a kések
ne jöjjenek értem,
én akarom magamba sajdítani a pengét:
ne csak a csecsemő,
végre a mélyben alvó ember is megszülessék!

A fertőtlen fagyban most elalszanak a kések,
Már nélkülük is megszületik a fájdalom.
Gyönyörű örvényekben élek.
Továbbvergődöm denevérszárnyakon.

HÁRMAN

A szobában három szusszanás,
három lélegzettől a függöny is remeg.
Három tüdőből sír az oxigén,
ijesztgetni a ciklámeneket.

A mózeskosár rácsai
árnyékként ringnak a falon.
Szuszogj csak, szuszogj, kicsikém,
amíg még lehet szabadon...

Asszonyom, édes asszonyom,
remeg a párnatollú is
ajkad előtt, s csak hallgatom
a ránk zuhant éj neszeit.

Asszonyom, kicsi asszonyom,
nagy az én bűnöm, meglehet.
De ezt az éjt ha kibírom,
megölöm mind a késeket.

A TEKINTET (1.)

Páll Lajos Nagypám című képe alá

Negyedszázada néz egy szempár,
falamról fürkészőn figyel,
fehérre hántja napjaim le
tekintete pengéivel.

Tettem-vettem, végzém a dolgom
hold-karéj szemöldje alatt,
gyermekkel nemzém bé a házat,
míg ő bőrömre tapadt.

Ki tudja, melyik ősöm les rám
vallatóan a köd mögül,
figyelvén, hogy az űk majd elkár-
hozik vagy éppen idvezül.

Házat is rakott: ha a négy fal
köröttem megduvad, lazul,
otthonom az a parasztemplom
légyen, s benne magam az Úr.

Csodafiú-szarvasagancsból
kerít fészket a körtefa,
csontig-szélrágta ágai közt
vagyok a Tekintet fia,

ki szűkült szemmel továbbnézi
utód-megszállta otthonát,
házat, hazát belakna véle,
s ha nem bírja -: e kis szobát.

MELEG SZÉL

Lilás volt furcsán az égbolt,
mikor a kisleány félőn a völgyön átkelt,
kantáros fazekában a friss, habos tejecke fel-
szuszogott, oly buján lihegtek körben a földek,
párazottak a gőzölgő, állati hangokat hallató
dombok, vihogtak az ágak, paráznán
susorázott az útmenti szedres - - -
ment a kisleány, ment lopakodva,
és égett a talpa, a bőre,
vihorászott a kis patakocská,
ó nem, nem a füzes alatt,
hanem itt az orr pereménél -
megnyalintotta: istenem, sós!

A NAGYSZOROS ELÉGIÁJA

Falum torka, ó, Nagyszoros,
voltam fakardos királyfi benned,
mennybe buggyanó kacagás, sírás kisfia voltam,
pici-pici falum torokban dobogó szíve;
csiklandott főzelékszagú vacsorák füstje, gondtalan
szükség, amint köröttem feltüremlett
tenyéryni égre, kertekre, tanorokokra.
Nagyszoros, ó, Nagyszoros, belőled szakadtak föl
piros pirkadatokba szépapáim, szorgos hangyák,
nyeltél, ökredeztél ganés-, szénásszekeret,
megkötött kerekek, hórukkok, ostorcsattogások
véreztek föl,
imává csüggedt a káromkodás, míg rajtad át a mélyből
fényre ért -

Falum torka, ó, Nagyszoros,
voltam én fakardos királyfi benned,
kapaszkodó, katánggal, csalánnal hadakozó,
s hintáztam égerágakon
fennakadt szénaszálakon,
táncolt a harangszóra talpam alatt ádámcsutkád:
 árnya a toronygombnak -
szilajjá játszadoztál, karmossá karmolgattál,
fiúcskává csiklandoztál,
mire jött értem a szerelem, értem jött, igen,
 Zsuzsanna képiben - - -

Mert jött Zsuzsanna, jött a Szoroson szépek
kicsi szépe, lábujjai között feltarajlott a sár,
fénylett mennyei-lilás bőre a faepertől,
orrát piszkálva jött a szekér után,
közelgett, mintha mesékből,
pici bokáját körbecsobogta
a keréknyomban aláhabzó lóhúgy melegen,

jött Zsuzsanna, átkelt a kerges tehénlepényeken,
aranylott hajában kósza szalmaszál,
királynővé vált hirtelen,
csakhogy lehessen király - - -

Zsuzsannának akkor még nem volt haja színe,
ajka sem volt még, szeme sem bármihez hasonlatos,
pici bogyókkal, sárgolyóbisokkal dobált az édes,
sűrű hajába kaptam, elpityerült, s én ijedten
ígértem néki madárkát, aranytollút,
mélyfűvű árokba csaltam

árvacsalánok, ménták közt kacarászni.

Szekerek jöttek, ostoros, hórukkos gazdák,
s lámcsak: suttogások is laknak a lapulevelek
alján - fénylettünk egymásra szentjános-
bogárló tekintetekkel, mint kik nem sejtik még,
de már félik a *títkot*. Veszélyek múltán Zsuzsanna
ugrott, elillant volna, s én - ki tudja, mért? -
kérleltem: játszuk: eső is eshet!

S óvón rája feküdtem hasmánt. Moccanni mertem
a látott hágó csődörök, bikák mozdulatával,
s kerekült szép szeme kérdőn tág karikákra,
lepke-lehellete verdesett szeppent árvacsalán közt -
istenem, mily szuszogás! Honnan sejthettem volna,
hogy ez a hang majd felnő, magasztosul,
mint zokogássá a csecsemősírás?!.....

...S mint csönddé a béke, ha hurutos huzat kél,
s mennybe sodor föl életet, álmot - engem e föld-
gömbnyi tájra -, s kis falum torkát, nyelni se tud
már,

megköti rom - - -

Piroslik még haloványan a Nagyszoros alján a ful-
dokló élet, s csupán csak zászlónk, Zsuzsanna kockás
pici szoknyája, hajdani szűz-tisztaságunk
szent lobogója

csattog, leng idefönt - - - - -

TÁNC

Augusztus halk tisztásain,
hol násza volt, a szél
hűs áramán a nyír s a nyár
már lassú táncra kél.

Karjai közt kék lengeteg
lebeg, s a szerelem
átszikrázik, még átremeg
a levélréseken.

E ringásban még hinni kell,
míg áll e néma bál –
a fák mögött, a tánc mögött
már párolog a Nyár.

MÁJUSOK

Májusok, hullámozó asszonyok,
Margarétás ágyon, gyolcsfehéren,
Alattunk míg harmatfű ropog,
Elröpül a lányszalag a szélben.

Szeretni kell, ha mindenek dacára
Alázat készít fűszálat hajlani,
Leheletünk a pitypang bóbitája,
S a föld alól lépteket hallani.

Ők jönnek: szelíd, fürkész ősök:
Hadd, lám, az utód bőszen mint szeret,
Húlt háborúkat békévé ölelve
Nemz-e a mélynek új s új gyermekeket?

És főntről bárányképű felleg
Lesi: az Idő rátok mint hajol,
Tárt kedvvel talán tűnt tavaszt ölelget,
S lüktettet föl a karjai alól -

Májusok, ti áldott asszonyok,
Átringotok az esztendőkön szépen.
Szoknyátokkal a nyár, ha ellohol,
Izzó hajunk tajtékzó fehérben...

ASSZONYOK RINGNAK

Lépdél egy asszony által a pallón,
fehéren lengve, mintha csak ének,
mintha víz fölé búcsúzón, lassún
mennyei kendőt lengetnének.

Asszonyok ringanak évek óta
partjaimról egy másik nyárba,
mintha a nyárnak ott tüze volna,
mintha melegeből a párolgásba -

EGY ÁLLOMÁSON

Rigolyás vén leszek majd, elhalálózásra
léha, tejútonálló, füttyös vén csibész.
Egy állomáson, pénztár előtt a sorban
találkozunk – az öreg hölgy te lész,

ki néz majd hosszan, félrebiccent fejjel,
fölkényesen a pápaszem fölül.
Felröhögnek a mozdonyok az éjben:
„A vénember már megint idvezül!”

S a vénember csak nézi, hogy virágok
nyílnak, s nyerítnek régi csődörök
benne, s mintha csak csirketolvaj...
behúzott nyakkal odébb sündörög,

odébb, odébb a sokadalmi lárma
rejtő ölébe, s felzúg ostoba
csaló és megcsalt minden éjszakája –
s nem utazik el többé már soha.

SZERELMEK HÁTORSZÁGAIBAN

Lobognak messzi hadak –
ábrándos, nagyszemű lányok s legények
a szerelem égre kapó, révült lángjaiban.
Csókoktól szédülten, csatakosan
tovatántorog velük
az örökkön csatákra csiklandott,
hamari győzelemre éhes,
Csodákra szomjas Fiú;
a gyönyörig sebzett és sebeket osztó,
simogatásba beleájuló,
ajkak s combok közt forgatott,
győzni s elesni szoktatott
Fiú – szenvedélyek vőlegénye,
ki végül társra, soha társra
nem lelt a szerelemben,
csak áhítatra, dulakodásra –

Sodródik fekete haja el, tovalobban a lángban –

S szerelmek földúlt hátországaiban,
romjai közt már tűnődőn bolyong
a Férfi,
mindenért lehajol.

Mint fölperzselt falvak mélyein sült krumplit,
labdázón vesz tenyérre emléket, arcot, régi álmot;
amit most megszeret – holtáig megszeret;

romok közt talált karéjnyi búzakenyeret,
a szerelmet úgy morzsolgatja, holtáig tartson,
s mint csipornyi hús vizet,
ajkától immár nem el nem veszi –
s csapjon bár torkáig a böjt,
épít a romokon magának
iszonyú békét,
jövendőit.

ÁLMATLANUL

Ideállítottátok a kicsi ólomkatonákat
idegszálaim mellé. Koccan sarkuk,
ha az éj paravánján közelítnek az
álmatag árnyak.
Mint a szárított borjúbél,
víziótlan zörren velem az éj.

Valahol csecsemők sírnak, álmaikra
kések hullnak a holdból – s én nem vagyok ott.
Valahol fű ég, perzselt bőrrrel
futnak benne barmok – s én nem vagyok ott.
Valahol millió torokból üvölt az éhség.
Nem is hallom.

Megszokom lassan, hogy nélkülem történik minden.

S hiába simogatnám szépen a csecsemők
rázkódó, puha mellét – elalszom addig.

Nem terelem már egybe a füstölt állatokat –
épp akkor alszom.
Kihull a foguk, körmük is hull már mind
az éhezőknek, mire felébrednék.

Duzzad párnám a tehetetlenség köveitől,
s véremlen apró ólomkatonák menetelnek.
Józanságuk megmérgez.

KOCKÁZAT

Míg valahol az istenek
aludtak mély, atlanti csendben,
gondoltam, játszom egy kicsit –
s a tigrist megszelídítettem,

Labdázgat itt a pamlagon a
földgolyóval – nézem:
ha fölzúgna most a vadon,
rámenne ezer évem.

HÁZIÁLLATOK

Plugor Sándornak

Kancák, szegett sörényű bambák,
ti rogyant térdűek!
tomporra hullt bikák, rózsás kis malacok!
tinók és tehenek – katángon, abrakon,
légykoszorús ünők,
csak bólogassatok!

S kutyák, kutyák, a holdra, hű ebek,
vonítsatok! – a Gazda fél, nem alhatik!
pamutpuha macskák és almaszagú egerek,
vinnyogjátok körül szétzüllött álmait;
s kosok, berbécsek, ájtatos juhok,
harmadfűn nőtt szelíd önkéntesek,
ostort csördíték, lószórból fonott
ostort az alázat felett.

Fözlúg a pajta,
s egymás vékonyába marva
a nyárba kitör
millió emberarcba öltözött
emlős
az emlősök között.

JEL

Szél veri ezt az erdőt,
csont-fái világítanak.
Kifuttak belőle mind,
gyanakvón kerülnek megint
az óvatos vadak.

Ősz ez. Zabáló, vad!
Még rág a csontokon...
Hallom a halk
ujjperec-roppanásokat
a torkomon.

S hunyorral, mint ki íjat ajz
- fogat foghoz szorít -,
horgas ujjal feszítem le
torkomról ujjait,

s kékké feszülten, reszketeg
könyörgöm: most, míg még lehet,
én barmaid, most fussatok!
Meneküljtek!

AZ UTOLSÓ BÁNYALÓ

Kétezer év az idő tárnáiban
körbe-körbe,
vagy a Názáreti jászlához kötözve
elég volt.

Megkövesedtek szemeim immár,
elszenesedtek a fojtó feketeségben,
imbolygó lámpák, álfények, áligazságok
fároszai örvénylő mélybe lehulltak.
Örökkön a semmi fekete falába
ütődöm e kényszerű, konok egyhelyben-menetelésben.
Ha felkapom néha a fejem, ne remegjetelek,
nem lázadok még,
csak a köröttem zúgó milliárdéves
fűzizegést és lombsusogást hallgatom,
ó, mert micsoda hersegő,
harapnivaló kincsei
porlanak itt a világnak.

Csak most, hogy a szügyemre rakódott
veríték csatakos fénye átsüt a bőrön,
s forró ragyogás világít át már énbennem
minden tájat,

habosodik bennem a vér,
sörényem merevedik,
patám keményedik,
feldübörög és átüti a nyirkos éj falát –
s a fény, a fény, az örökkön beígért,
örökkön dugdosott, záporzó földi fény
bombáitól gyönyörű testem robban,
szétomlik húsom rózsaszín cafatokban...
Egyétek!

ZSOLTÁR

Elkeveredtünk ismét az állatokkal,
és feléd nyújtott tenyerünket
a zápor szögeivel vered át, uram,
és mérgezetek a te zivataraid,
és a te látogatásaid kénnel és kámforral valók.
Állunk ideszegezve hideg szögeidtől,
állunk kétlábra ágaskodva,
állunk dicséretedre.
És hurkásan csurognak alá
tekintetünk ablakain a te vizeid,
alázuhognak
gyermekkorunk könnyörgő rétjeire,
csöngős csikaira,
göndör bárányaira,
szelíd füveire,
arany almáira.

Ha férfikort ígértél, uram, az ifjúságot
mért mosod belőlünk el?
Ázott kutyák meleg bűzét, szegénység
szagát ránk mért küldöd?
Állunk
ideszegezve
a te szögeidtől,
pogány düheidtől
s zengve a te dicséretedet,
iszappal fordul ki szánkból az étel,
ajak közül a vízzel telt pohár –

ÖZÖNVÍZ

Ropog a kert, a bokrokat
forgatja már a sárga lé,
mohón a hídlásba harap,
zúdul a csúrcapun elé.

Fölkapja Illés szekerét
sarjústól; s föl puffadt lovak,
döglött malacok ázalék-
naszádja nő az ár alatt.

Főzőtök-bálnák, paripák
törik a házat, rengetik,
lemarják jobbágykéek falát,
a pince torkig megtelik!

Nézi a székely, könny csurog
bajszára, reszket, úgy kacag:
„Vigyed, uram, a házat is,
vigyed, ami még itt maradt!

Vigyed az asszonyt, kölyköket,
a böjtöket, az éjszakát,
vigyed a gólyafészkeket,
lássunk világot legalább!”

Dühöng az ár, s az ég alól
rongy falvak úsznak mennybe fel.
A bárka késik valahol,
a víz, a víz csak énekel.

ESZTELNEKI NAPÓRA (részletek)

Van aki elindul, van aki elmegy
– a ferencrendiek templomán
körbemutat a mánus –,
vetik árnyuk szempillái is
körben a földkereken,
patakot, megáradt vizeket, tengert átúsz,
nem lát és nem hall,
csüng tekintete egy libbenő felhőn,
melyből a napóra annyit sem lát:
van aki elmegy,
van aki megjön!

*

Csikorognak a hajnalok
öntöttvas kerekei,
fényesül kékké a vad degenyeg.
Viszi megáradt patak
Fekete Menci fekete kalapját,
sapkája biceboca borja fején biceg.
Lassúág felé összeáll a csorda,
lova is befogva, toporzékol, nyerít.
Sugárhajtású repülő húz el az udvar
fölött, kicsikordulnak a szederjes
virradatban a lovasszekerek.
Ő csak emeli égre az öklét:
azanyátok, hát ti külditek
minden hajnalban tudómre
a füstöt, s köhög.
Csurog a könnye, beléreszket
a léckerítés is,
Köhög.

*

Mégse a tüdeje vitte el; máját
locsolta zsibbadttá naponta
a kórérakás közé anyja elől rejtegetett
liternyi „igyenés”.

Aki közben a kamrából töltötte
le torkán, míg főzte a napi,
senki-megnemette paszulylevest.
Falu legjobb gazdasszonyának mondták,
vegyes savanyúságok, sülték, tészták
közül mégis ő ment el előbb.
Őrzi emlékét is polcomon
egy hétéves málnabefőtt.

Zsibongó élet volt az udvar,
kettecskén élték, s mondják,
halottas ágyában ezüst- és aranyékszert
s temérdek egérszart rejtegetett.
Fia tavasszal utánament –
megdöglöttek, míg az égi füstöt fújta,
a tyúkok, ludak, pulykák,
s halála napján bőgött két tehene,
visítottak malacai, s túlnyerítette
a gyászszertartást
jászla előtt a ló.

*

A napóra körbejár. Több
temetést lát, mennyien alatta halnak.
Túlzsúfolt már a temető – mégis a holtak
hazajárnak a messzi városokból,
jóhoni földben temetkezni el.

*

Ne mondja nékem senki gyermek,
hogy húgyába halt Bartók Ignác,
kinek bajszán csókok remegtek,
özvegyemberként krumplin, répán
éldelvén több mint hetven évet
néhány lánc földdel, s bicskalánccal
úgy kötvén létét csillagához,
hogy nótájától körbelángolt
a Kárpát-kanyar – érről érre –
minden pataknyi asszonyvére,
erdőkaréjok asszonyhúsa,
s boszorkány alá a tüzet szítni
kovakövével megtanulta –

Amennyi turistavendég rájárt,
bajszát s nótáját megcsodálni,
s túróspuliszkáját, mintha volna
ünnepi rántotthús,
angyalborda,
fénylő szemekkel, nyögve nyelték,
malacot ígértek s adtak érte
– háromszor „döglött meg” minden évben –,
„Bassza meg a rigó, jól megy dolga
a magyarnak Magyarhonba”,
rikkantott – kalapját térdére vágva –
belőle
a vendégek pálinkája.

Aztán mert jószeri menyecskek
Ignácot egyszer el is vitték
megfürdetni a Balatonban,
s mert a busz-úton sosem tellett
idő, pedig nagyon kellett
volna megállni, csupán egyszer
rivallt föl: „Azt a rézangyalát!,
megállni most, mert mindjárostást

elpattan ott a városvégen,
hol a lenge lányok integettek” –
s leszállt a tárt keblektől megkérdezni:
„Maguknak földjük ugye nincsen,
azért csórék az út mentiben?”

Ignác akkortájt döntött: „Többé
hazulról soha, sáva! Finom
fájin népek. Itthon is szívesen látnám.
S csűrömben inkább meghállatnám.”

*

Mennydörög, zuhog,
a patak árad,
eddig pillepalackot, patkányt
hozott, s már döglött tyúkokat
görget, páva farka
a vízből kiáll.

A Nagyidó határórt, remetét
elsodort régen, kulákokkal
úszott tova az ár.
Már az utolsó házörző
vonyít, s a napórára felugat,
úszó koporsók a házak,
rázza a nyirok
az utánuk úszó bokrokat.

*

Áll két székel a cserfa alján,
hátha nem téved arra villám.
– Esik koma – mukkan az egyik.
Válaszol társa két óra múltán:
– Esik, az anyjuk istenit!

*

Reiner Tónit a hideg rázza,
milicista-lincselésért
három évet ártatlan ült;
tömlőcablak a zápor rácsa,
öklét rázná mögüle
égre fel,
amiért most kicsi háza
tovaúszna a sárga árral:
odúját bitangok perlik el.

Lett ő a vidék balfácánja,
kit forradalmunk vétkesévé,
hogy gönceit cifrává rázza,
áldozatául kiszemelt.
A többi most az erdőt lopja,
s a villanyt, lopott villájába,
Tóni meg, hol a forradalmár-
kitüntetés, pléhplecsnit hordják,
szívük fölé vezetne
minden áramot.

*

Tegnap éjjel felriadtam:
leégett Bartók Ignác háza;
mondják, amióta sírlep-
karmantyúját is lelopták,
feljár a vén kujon.
Nem tudni, matató könyökétől
borult-törött földre a mécses,
vagy ujjongásától: „Újra itthon!”
számba venni, mi megmaradt.
Csontjai között régi, égett

fényképeket turkálnak
vén kutyák.

Csupán a háborúból megmaradt
pléhcigaretta-tárca s vaskereszt
villog a parázssal sziszegő
vadhamu alatt.

Ignác él!,
hírdetik a pernyék,
szétmálló, esővert illúziók.
A csűr, hová utóéletét behordják,
még buján szuszog.
S felszisszennek a pincében
a három éve csirázó pityókák –:
ványadt utókorok.

*

A napóra alatt
nem hal meg az élet,
csak felszáll, elpárolog.
Volnék csak lepke néha
a szőlő levelén, iszom
a cseppeket róla, iszom.
Máskor csak kő vagyok
vederben a mélykút mélyén,
vizar közepén,
napjaim ezeddig így úsztam
meg szárazon.

ÁRADATBAN

*mert álmaimban megjelent
emberi formában a csend
(J. A.)*

Fehéren, mint a hántott fagyökér,
s mint kinek szeméből a szelíd őzek
fuldokló vergődése vissza-visszanéz,
s torkán a keselyűk még elidőznek,

szelíden, mint aki ideg-
szálain inget, lábost ringat,
békákat hizlal tüdején,
s szárítgatná még álmainkat,

vagyok én is csak elkevert
fia az algás, messzi csöndnek, ki
így-úgy tartja még magát,
de tudja: - végül értejönnek.

AZ ISZONY ELLEN

Jól nézünk ki immár:
– plötty! –
s marokra fog rögtön a borzalom.
Pedig csak egy árva vízcsöpp
préselte át magát a csapon.

Egy nyikkanás – s a házat
csillagok közé röpíti föl – a sokk...
Összerándul odabent az ember,
s elharapja
a puliszkavágó madzagot.

Hányik az asszony. Kezét hasára
fonja s számolja a perceket:
egy... három... öt...
Lassan félőrült már az a gyermek
az ujjak rácsai mögött.

Csak én, a kihajtott ingű
naiv kölyök,
megyek, hadat toborzok az iszonyok ellen –
s megütközök.

Hé! ami csók van a világon,
idegyűljetek! Önfeledt ölelések,
simogatások, legyetek hadaim!
Ti, kiknek idegeit föltekerik a gépek,
ne hagyjátok, hogy arcotokon
sötét foltokban üssön ki a kín!

Hé! kézszorítások ezer éven át
összekuporgatott melege!

Nem érzitek? Egy naprendszerbéli bolygót
lehetne üzemeltetni vele!

S ti csak néztek: mért kiabálok?
Hangomtól átrándul rajtatok az iszonyat.
Nincs mit tennem, megadom magam.
Hatalmasabb.

ZÚZÓDÁSOK

Pici zúzódások a madarak
remegő alkonyi csöndben.
Villámaim, az arany lovakat,
Isten jászlától elköttem.

Tovadübörög ménesem,
csődörön csattan az ostor,
a kaszálókról ideér
a tizenkét apostol -

s nézi: mi ez a nagylárma?
A gerendás ujjak homlokomon?
A madaraktól mért fut ki a pára,
a nyulat félholtra miért simogatom?

Szomorú bodzavirág-örvénylés a szemem,
lélegzetem vacogó rózsza...
A didergő nádist lesz-e ki eloltsa,
ha lobot vet szikrázó oldalamon?

S ki tart majd cinke-, kötél-táncos szívem
alá sóhajnyi fészket?
A félelem kancái csörtetnek messze...
Iszonyú, vad nyár lesz, mire ideérnek.

SZÉNÁSSZEKEREK

Lángban az égalja, bögnek a marhák,
lovak nyihognak... marják, hol érik!
Harminckét égő szénásszekér
ballag megkötött kerékkel
a láthatáron végig.

Harminckét évem. Rezzen a Rez,
Firtos lova horkan, madarasi őzek -:
nem lehet
lánggal
röntgenezni
a fenyőket!

Világosságot! - volt minden álmom,
s nem lehet sütni szénalágon
szalonnát sem; nos, mit ér,
ha fölkap a láng -
és este van dél?

Mennek a szekerek, égnek, ó, jól van!
Vagyok, ím, lassúdan betakarodóban.
Kötórúd mellé szúrt
szál villaágon
pirosan lobban el én ifjúságom.

VISSZAVONULÁSOK

Ernyedt havas zászlókkal, savószín téli éggel
felém indulnak néha a visszavonulások.
A vert felesleg némán, bíbor rumlánggal ég el...
S a lelkiismeretben tarajos hófűvások.

Lehet, hogy így kell lenni: álmok esengnek, kérnek.
Az idegekben mindig elalszik egy-egy erdő.
A harcok így is, úgy is egyszer majd véget érnek,
a szájba olvadt vér gyűl, a szemre párafelhő...

S megmerítkezve mindig halálban, elmúlásban,
csak felépül bennem az a győzhetetlen másik.
Kísérti a lehetetlent csontja-ropogásban
s felnő a halálig.

A KÁPRÁZAT ÓRÁI

Nagy, nomád mennybolt énfölöttem, látom:
kihülőben immár benne-járkálásom,
szénégető-szemem rácsukom, és lármás
arcomra zúdul a napraforgó-tányér serétes
magva, kórok villámlása, kalász-buzogány
tör rám, porzik
levéltetű-kartács,
sütőtök, répa-bomba robban.
Tündöklöm öldöklő
bazsalikomban!

Aj, te heverésző,
tarlón legelésző
kispeljovam, hol vagy?!

Beh nyergelni kéne,
nyargalni kéne
zabolátlan szelídségbe!
Fiú-juharfa, leányka-nyárfa
fölöttem szikrázó összehajolása,
dúheim vidítsad!

Szembogaram, befele sütő holdam,
szembogaram, megpattanóban,
áldd meg mennyhuzatos párnám -: földem,
anyaföldem, napkeleti ékem, szegénységem,
én pogány kereszténységem -
villámait oltsd el!

Vas számhoz szigorodjék,
csontomhoz kő igazodjék,
teremjük meg az elmúlás ellen
és a múlás végett
a vas -: vas, kő -: kő, csont -: csont -
kíméletlen békességet.

ÁGYHOZKÖTÖTTEN

Csak egy percre hagyj gyermekké gyámoltalanodnom,
kórterem-ablak,
szelíden fodrozó kútja meséknek –
kopogatnak békésen a vasorrú bábák,
dióhéjban hüvelykmatyit herélnek...

Hagyjatok percre kiseddé gömbölyödnöm,
csurranjon szám szélén gyöngyöző nyál,
szabadjon az éjbe gyanútlan belebógnöm,
mint ki nem is sejtí, miért rúgkapál.

És ne ringassanak, és ölbe se vegyen,
csupán Asszonyanyám,
tejfoggal harapjak szódamart kezébe,
érezze ő, mi nekem fáj!
Bömbölő, csecsemő-eretnek
fiát mért szánta fegyelmeztetnek,
s verette vassá –:
férfivá!?

EGYÜTT

Jódszagú ködbe, bakbűz-világba
önszántamból feküdtem én,
alig-beteg s csak alig-alig árva,
lélekemésztő járvány idején.

Lehet, hogy bűn lesni a beteg lármát,
az ajkak elől fogyó levegőt,
s amint a bőrt a testről lecsupálják
mohón a körmök, időnap előtt,

elhiszem, vétek élet-halál titkán
itt rágni, hol a fény is nagybeteg,
megértem, hogy gyanakvón fonódik rám
s fojtogatón a lélegzetetek,

de míg ragálnak-kitakartan fekszünk,
külön-külön nem jelöl meg a kín,
s pusztíthatatlan épülünk, míg együtt
ringunk a halál eresztékein.

ÁTGÁZOLÁSOK

Örvénylések egy emlékműnél

Kelet felől jó meg a gyermek,
tenyeréből szögek rozsdája olvad;
tülekedések, bibor türemlések
mindig az anyaméh öblein túlra
buktatják új s új háborúra.

Kelet felől zúdul fejszére, virágra,
bukdácsol mennyei sarjútaposásra
harangkondító-nagy toporzékolásra,
gyöngyvirágtiprásra.

Érkezik suhanó limuzinon,
örvénylik fekete hanglemezen,
tenyészik, növesztve szoknyahajat,
bömbölve terel szent teheneket.

S már „megváltók” jötte ez, „krisztusoké”,
tülekvő térdeké, könyököké!
Fölcsap az ázott föld, taréja támad, szárnya,
akár a tyúknak, meredsz a mennybe minden
gázolásra!

És jönnek a „megváltók”, májadba, lépedbe lépnek,
orrodba fröccsentik, agyadba sompiros véred.
Oszolj, lapulj, horgadj a mindenség-palánknak!
Helyet, helyet a szent nyomulásnak!

Helyet és utat! Itt van az új, messiás sisere-had!
Szűkölsz és bárgyún vigyorogsz mosolygó talpa alatt!
Teherbe ejtett, sápadt hamupipőke-csiperkék nőnek,
mazna párással lepi el füstjük a földet.

Elzüllött krisztusok jötte-nyomulása,
hátra sem pillantnak már a Golgotára,
sem a rőt keresztre, mely nyomukban lépdél
fölényes mosollyal,
hátrakulcsolt kézzel.

A SZIVÁRGÁSBAN

Ülve tivornyán, józan férfikor jobbján,
csömörös lakomákon,
szomorú fejem csak szegem föl,
emelem ki a ködből,
míg dózsöl az Isten,
s álmoknak bőre is marjul, bévül
az alvó gyermekkor belekékül,
ha szivárvány-ujjal veri a ritmust,
dobol koponyán, hátgerincen.
Ülve tivornyán, csömörös lakomákon,
jelentem, amit gyulladt,
alvatlan szemmel látok:
a Csodák Csodája csöndben
belőlünk elszivárog.

Tűnik halkan, mint a szél a huzatban,
szivárog láthatatlan, mint megdobott madarak
tollai közt serkedező vér,
elillan, elároklik, s tündöklik száz alakban,
nem állja útját kő – se költemény.
S míg szegem szomorú fejem föl,
jonhomat mossa,
nyaldossa sóim,
fenséget kiold, sodor lázat,
szent tartalmaimból kiforgat,
mossa nyelv alól
az ezeréves, barlangfényű szókat,
s a megtartó, illó igéket,
mint a sav a fémet,
hús égéssel kikezdi.

Nem kapkodok. Legyen hát úr a Szivárgás!
Tapasz se jöjjön részre, sebre.

FARKAS UTCA

Kőbölcsője e földnek.
Százados szellem
árva
csecsemőágya.
(Bélelni hússé páfrány
susogott a diákban,
midőn álmokat ringatni
idejártam.)

Mezőség, Szilágy, hős Hunyad
s a távol
Székelyföld innen hajolt ki,
mint inggallér kabátból –
s körül terem
– kőmarokkal szórt mag –
a történelem.

Bévül a voltak árnya;
nagy Bethlen-hófuvások,
Apáczai-tüzekkel
lobogó telek.
Hűvösen néz a Bástya
a mohó Házsongárdra –
mi győzött néha itt,
túl eltemtetett.

Jövök néha, hogy lenne,
ki György vitéz lovának
tenyéréből cukrot ad.
Ideje volna végre
már kapni lándzsavégre,
s nemcsak bűvölgetni
ama sárkányokat!

Körül tág jövőt renget,
türelmet, töredelmet
a Bölcső
s fölő
új s új *mene tekel* –
(Esélyem bár, ha volna,
hogy engem majdan róla
nevezzenek el!)

PARASZTHÁBORÚK

Fű se vinnyan a csosszanások alatt,
mikor az álmos
áziák ásításaiból előporoszkálnak
a parasztháborúk,
s elindulnak nyugatnak,
keletnek indulnak és délnek.
Néha csak úgy, időhúzás végett
elbabrálgatnak még a fityegő bakancsszíjával,
a lehagyott kancákra fülelnek,
miként hersegetik a Názáreti
feje alól a szénát.
Nagy hajnali nyugalom van még a csupasz
keresztfánál,
letámasztják
a kaszákat,
csippentett ujjbegyekkel
zsebeiket kifordítják
a motozó szélnek:
– Nincs ok aggodalomra, uram!
Végeláthatatlan hosszú sorokban szivárognak
át a gyanútlan időbe, csak a fölvert hóharmat
lármája nyomukban.
Időnként megjelenik a dombon az Angyal,
tölcsért formál tenyeréből és utánuk kiált:
– Hééé! S a kaszákkal mi lesz?!

TÁBORITÁK

Elhal a puha trapp, el a lebegő
kerekek moraja kelet felől.
Fönn a gerincen tengelyig éjben
megtorpannak hirtelen a szekerek.

Kétezer évig csak vágta, a vágta,
lovak után fogva – békfogva a hámba,
hordani – húzni örökkön a terhet,
szederinda-álmot, hitet, magvánkeltet.
Sírni, mint a gyermek havasi gyöngyszoknyán,
szembeköpní magunk minden sírás után,
tengelyfordultával döccenni a fényre,
tengelyfordultával ismét sárfenekre,
hordani a földet – mindig csak a hegyre,
ítatóvályuból nézni tengerekre:
elunták a lovak.

Sörényük lombot vetett,
patájuk tormagyökeret.
Megtorpantak, ím a hegygerincre érve
mind a szekerek!

Az ember ül.
A bakon még – és egyedül.
S mint pattintás után az ujjbegyen a szél,
el-elszédül.

Az asszony sír a lópokróc alatt,
s a saroglyán némán tizenkét gyerek
nézi-nézi a bolygókként kerengő
málnaszemeket.

Türemlő éj. Piros horkantás végestelen végig

az ingó hegyszegély.
A völgy is nyugtalan.

Én nem tudom, hogy mi lesz mivelünk,
ha ez a szekértábor egyszer ránk zuhan.

DÓZSA-ARC

Se békém, se bűnöm nincsen,
ropogok halotti ingben;
megtöretésem a testé –:
pusztítanak tökéletessé.
Kutyák a parázsló Holdra:
uszulnak torkomra, torra,
marnak, hogy vonítsak,
mosolygok – s vonítanak;
fenséges fölényel látom
gyönyörű fölfalatásom.

KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR

Fanyar fickó voltam én örökké,
csontig fútt a szél, rongyolta minden álmom.
Nyítt bakancsom egy század peremén
cipelte füles sapkám és kopott nagykabátom.

Bennük laktam én. Huszonnégy oldalborda,
két lábszárcsont – lejárva, mondjuk, térdig.
A koponyámat, hogy megemeltem volna –
nem emlékszem. Nos, értik, akik értik.

A gerincemre öltözködtek lassan.
A szívdobogások is végül ideérnek,
de hogyha végigmennék most a Csíki utcán
füles sapkámban – kiröhögnétek!

Tudós csavargó voltam mindig, s vittem
nyakamban zacskónyit az omlós anyaföldből,
s hogy elkevert a szél itt Dardzsilingben,
már hallom, hogy a szívem dörömböl,

bújt, és jönnek lassú méltósággal értem
krumpliföldek, rétek, karcsú fák.

Töri szívemet, s szívem is a népet,
mely annyit bolygott vélem – s mégsem lelt hazát.

FEHÉREGYHÁZA, 1849

Látod, Sándor, úgy szopja koponyádat
e föld, mint cseresznyét az unott kisgyerek;
mélyében fojtott forradalmak hálnak,
s gondolja, addig is még
eljátszik Veled.

Fogai között forgat. Tört cseresznyeszárok,
merednek mennybe fénylő csontjaid,
csupán az inged hófehér világa
rothad a mélyben, férgeket vakít.

Bolond egy föld ez, látod. Örül, hogy
veled játszhat. S csak tépi magát: szeret-nem szeret?
Erdély hegyei közt a kósza árnyak:
meg-meglazuló idegrendszered.

Hálónk. Vergődünk benne némán.
S szavaid is, a cikkanó halak,
nőnek az álmok morzsa-maradékán,
s szunnyad a nép villámos ég alatt.

Ne bántsad érte, Sándor,
elég kín így is az, hogy szomorú
fű nő Segesvárnál, a koponyádból,
s még dül a mélyben az a háború.

A TÖKÉLY KISZEMELTJE

Bolyai János emlékének

Elmém, hogy működjék, ne csak lásson,
tartottam csikóként parázson,
s lettem jó járása, kedve
végett a Tökély kiszemeltje.

Nem hódolhatok én e ritka
öröklétnek, mely elnémítna,
hatalomnak, ha nincsen arca,
zsarnoknak, kinek nincs hatalma,
úrnek, amelyben nincsen helye
gondolatnak – hogy megfigyelje.

Akarom, kitessek konok voltom –
saruit immár meg nem oldom,
nem fogadok fölőbém rendet,
csak mit magamnak én teremtek.

Tántoroghat a Tökély dúltan
köröttem, mert már megtanultam
szítani piciny parázból lángot –
s a Semmiből egy új világot!

OSTORZÚGÁSBAN ÉNEK

Mint kit a Halál becsapott,
kaján s vad ős-szomj költöget,
a Sion-hegy alján felröhög,
hogy milyen nagyon szórjuk itt
disznók elé a gyöngyöket.

Másfajta raj lennénk pedig,
másképpen csörömpöl a szó,
másfajta álmokkal süllyed
velünk az Utolsó Hajó.

S a század zúzott térein,
hol fölmered és megragyog,
korbácsok zúgják titkait,
búsan biborló vad dalok.

Lerágva csontig álmai,
hajában szitok s pör sziszeg,
midőn messiás-sírokon
nyekergetik víg lantjaik
a fénylő képű igricek.

Nem kell már lant, se cimbalom,
tornázó vágyaknak tora,
csak Ady Endre ostora,
csak Ady Endre ostora!

TAMÁSI ÁRON

Kötelet font sárból, szivárványból, erdők, legelők
csöndjéből, patakok morajából, jó erős kötelet,
ezerszín suhogót, s Farkaslaka fölött egyik végét
földobta a mennybe. Durumót elküldte faláska
pálinkáért, s amíg az odavolt, kilendült kelettől
nyugatig, fanyarkás mosollyal lengett Óceántól
Indiákig, légörvényt költött útjában, fölrebbentek
mezők, erdőségek, házak, s új, mesebéli alakzatokká
ismét összeálltak, mert ahol legközelebb volt az
éghez, szerettei földjén, nagyot dobbantott mindég.
Aztán egyszer csak fönnmaradt egy felhőn, ezernyi
színből font kötele fordított, homorú szivárványként
ragyogja be a tájat, s fekszik ő állára könyökölve,
hogyha fellegek árnya tévedne faluja fölé, elfújja.
Hát, istenem –

**NAGY LÁSZLÓ,
AZ Ő TAJTÉKSÖRÉNYŰ MÉNJEIVEL**

Voltam én harmadfű csikó a csihadó időben,
táltosos táncú, sohasem herélt-paripás;
csiklandta szűgyig érő szórfű fütyülőmet,
ha száguldtam nagy, szabad mezőkön, horhosokon át.

Nem zabra ment a játék! Megfontolt vihánc volt,
míg jászol elé kötni eljövének ők –
jó szűgyelős hámmal, nyereggel, zablával,
csikóbőrkabátban – a túvé-tevők.

Maradtam volna hőkön, pányván, majszolván
holt szenet tenyérből, ha már enni kell.
De akkor por piroslott föl a láthatáron,
s felém zúdult Ő vadezüst hajával
s tajtéksörényű ménjeivel.

Patarobajuk eretnek ének nékem,
megváltó haramia-himnusz,
immáron minden időkben az.
Bőgessenek új s új csecsemőt a jászlak!
Új s új táltost a pirkadó parázsnak!
Zsibogjon mennybe a zab!

AZ ÁTUTAZÓ

Lászlóffy Aladárnak

Jön egy férfi az időből
azték homályból longobárd ködből
lipicai kancán ógörög éjben
torkig többes szám első személyben

Tajtézkik mögötte csontig lecsupálva
törmelék történelmi óra ábra
nyugodni kőre ül s fölzúdul a kőben:
álmodni nem lehet jelen időben

Mohácsnál lovat vált benne iszony
Treblinkán zabol és itat Atlantiszon
tornyul elébe mind mi mögé maradt
stanzák puhulnak kancák nyerge alatt

Erős nagy kézzel becézget időtlen tájat
kitakart orcákban fölragyog barmok is kezessé válnak
simogat s ilyenkor zsibongó ujjbegye boldog:
csecsemőkorukig szuszognak vissza a dolgok

Idegerdőket susogat mintha csak volna
kedve így élni örökkön lélegzetfojtva
álmai ághegyén hintázva nézi a gyermek:
járkál egy férfi az időben dolgozik elmegy

AZ ÁRNYALATOKÉRT

Sütő Andrásnak

A mámor bandái ott muzsikálnak,
hol milljomnyi sebe izgul a nyárnak,
s nagy havak gyolcsát pici szíve
át-átüti.

Lármás vizeken paradés-lassún
elleng az Idő, úszik egy hattyún –
igéje szavak húsából csontként
kifordul.

Szétzüllene a részletek nyája,
hogyha hallgatna ily muzsikára,
s nem pásztorolnák hókkal és hókkal,
ostorral.

Nékem e teljesség nem fenség
dongó legyei ellepték
számat – a szó már-már
ki se látszik...

Sürgess hát létben megeredt
megváltó hajszálereket,
kitessék minden megőriző szándék!...

Árnyalatainkban így éljük,
árnyalatainkban ítéljük,
míg homlokunkon csillag gyúl,
s fölragyog
e máglyán...

WEÖRES SÁNDORNAK

Unatkozott az Úr nagyon,
s leszólt csöngei csöndbe:
jöszte ölembe, gyermekem,
hintázhatsz itt a térdemen,
úgyis ölembe jössz te,
s majd ketten megyünk tönkre.

Rákölté, mit vásált az Úr:
holdfényt, moszatot, gyöngyöt,
s a napsugárban ott csücsül,
ringatják istentelenül,
s nem tudni, térdén most ki ül,
szakállát tépdeshén kinek,
az Úr-e, vagy a gyermek?

KÁNYÁDI SÁNDORNAK

A Nyikó vizén, Küküllőn, Maroson és Olton
dagasztóteknőbe ülnek,
mosóteknőbe szállnak
a gyermekek,
s egyikük eljut az Óceánig.

Felségvizeinken hajók süllyednek olykor,
a patkányok hagyják el mindenekelőtt
a fedélzetet.

Nem vagyunk mi hejdehej-legények,
másodtiszték sem vagyunk,
nem vagyunk derék kapitányok.
Volnánk csak jámbor hegedősök
kórémuzsikával,
pici furulyával,
szorongó torokkal,
elkékülő szájjal,
görcsbe-rándultan is
fújjuk, ugye, Bátyám,
végső pillanatig,
miként ama zenekar
a Titanic
fedélzetén.

BABITSOLÁS

Ki mondja meg majd, mennyi kín és báj van
a rég leszentült jó Babits Mihályban?
A kérdőjelbe hajló naplementék,
hajnali fűszálak, kik torkát metszték?,
szekszárdi vörös, szóke, avagy álnok,
szemük forgató fogarasi lányok,
szószívó Sophie-k, csincsillanyúl Csinszkák?,
vagy görögnél görgőbb, inkáknál is inkább
ősi verslábak rugdálnak talpra állni,
ha nem fogunk még kissé babitsmihályni?

Ha mindenki Minden, ki lesz itt a Semmi
Nagyszavak Körútján, ki fog öltre menni
szisszenő igazért, s ki ránt majd be féket,
hogy el ne gázolná az ikes igéket?
Elvesztvén attilánk, szép szót óvó menténk,
szitokban és gazban alvó Duna mentén
nem fog a magyar szó lábujjhegyen járni,
bár jó volna kissé megbabitsmihályni.

A HÓ SZAGA

Ujjaim fehér árnya végigsiklik a tájon -:
üvegesedik fűszál; körme alá fú a répaszedő.
Kutyák köhögnek valami távoli vackon,
fölherren itt is, ott is egy csókasereg.

Gőzölgő nyájak nyelik a ködöt a sípoló
tüdejű őszben, vastagodik, melegít a trágya szaga.
Csordultig telt türelemmel az arcok
nézik az ingó-lengő, ötágú holdfényt,
s hirtelen
tenyényi
fény gyúl egy távoli csúcson,
nyers fuvallat kél -
s kitágult orrlikkal, tülekedőn
fölágaskodnak mind, mind,
föl - - - - -
amerről idecsap
veszély és tisztaság szaga -
a HÓ!

TARTALÉKAINK

Elgereblyézzük a hamurakást,
almát sütünk a maradék parázson s tököt.
Krumplit vermelünk, szelíden szuszogó homokba
rejtjük a murkot, a szilvalekvár fortyogó
krátereit eloltjuk, szalicilért szalasztunk
a boltba; fölöttünk celofán-ég zörög.
Gyermekeinknek kenyeret kenünk még az idei
zsírból, lábukra flanelharisnyát húzunk,
s megmagyarázzuk, hogy tél jön.
Tél jön.

KÖRHINTA

Réz-erdők rezgése, lombhavazás
zizzen a kéményre, füstöl a ház;
szigorú szél kél, körhintán száll
szétzilált konttyal körben a táj.

Süvítő ősz lesz, és nyerítenek jól
patkolt kancák; patkószegek
pengéje vásik – szárnyas lovak
nyihogják körbe a Kárpátokat.

Avarban derékig Héttörpe-Én,
tűnik, hogy lengek a mesék tején.
Lehet, csak valaki játszik velem,
lehet, nem ősz ez, csak történelem.

DURUZSOLÁSOK

Sohasem az Ige, a Szó,
csak hangok lucskos őszirózsa-csordája
a fülledt félhomályban,
csak a zsufa-fakó zsongás
és a széna közé eltett birs illatának zizegése,
a juhsó panaszos zsibongása
az októberi karámokban,
csak a behízelt és engesztelő,
nyájba terelgető duruzsolások,
rábeszélő ösztönök hizlalgatói,
kukoricaszemre térdepeltetői Értelemnek,
ők, csak ők vernek ki immár a didergő időbe,
sohasem az Ige, a Szó.

FEHÉRBEN

A hegyek alatt alszanak a falvak,
ráncos kis öklüket szájukba veszik.
Bajszukon sás susorász,
fölköttek fagy sarabolgat,
hajukat havak lengetik.

Halántékukról fölröppen egy-egy erdő
s mindig csak pernye, mi visszahull.
Fejük alatt a sárga ég: a rőt törek
zizeg, tapodják kis betlehemesek,
de jászoltalanul.

Aludjatok csak kiterítve, szépen.
A szuszogást majd gondozza a szél.
A fájdalom pirosa úgyszólván észrevétlen
üt át, mint gézen a vér.

LOVAS

Fölmárványlanak téli éjszakák,
kutyák ugatják horkanó lovad,
galoppal, trappal vágsz az éjen át,
mely behavazza ifjúságodat.

Sovány gebe, csonton-csont hegyiló
patkója alatt sírdogál a hó,
sörényét rázza, úgy tündérkedik
szertezilálni ifjú éveid.

Micsoda táltos! Parazsat evett
elhagyott tűzhelyen; s szalad veled
otthont keresni végre, négy falat!
S föllelni forró ifjúságodat.

Lehet, hogy majd a távol pislogó
fényei előtt elhalkul a hó,
de sohasem a fagy, a fehérfogú tél,
a fölmárványló néma szenvedély!

HÓFÚVÁS

A havazás nagy körhintáin szállnak,
szédülnek a szélben a falvak,
porzik az égre a poroszka út.

Gyufaszál lobban
a hegyszorosokban,
s a hét kicsi törpe
rőt lobogója ránk
szabadult.

Kapja a szél, s már indigó éjben
szórja havát szanaszét.
Szilvalekvár tetején viríthat
így a penész!

S gyűl a fehérség bűne már bennem:
pelyhek galoppja a
mellkason át.
Hamari tej gyűl a csecsemőmellben
ilyen idejekorán.

Fut, fut a hó, a kis hegyiló
bokája benne meleg.
Élni a hó alatt is lehet jó,
de csattogó szélben érdekesebb.

VADÁSZAT

Ezt az erdőt megtartjuk, barátom!
Fent, idefent szabadon, mélyen
lélegzik a tisztás, emelget;
lábhoz eresztett puskával állunk be
fának, hajunk a Holdra lobog.
Szürkület után Európa s Ázsia
fényei arcunkba közelről sütnek,
térdünkig érnek a suttagó árnyak,
ágroppanások, vadmorranások,
térdünkig csak, barátom.
Valahol itt legelészget a Csodaszarvas;
eltunyul, agancsa hull,
hogya nem űzik.
Hol vannak hát a hajtók, barátom?!
Puffadjon vörösbe arcuk,
pattanjon szemgolyójuk,
s hadd fújják, csak fújják
itt körben
azokat a kürtöket!

KOCSMAFÜST

Itt, hol még remeg az ajtófélfába vágott fejsze nyele,
s a forralt cujka gőzében némán ülnek a favágók,
akár a rönkök, megindul valami sziszegő,
hószilánkkal perzselő
havasi szél.

Átfut a termen füstös fellegeivel,
s váratlanul kigyulladnak a nyelv savanyú vermeibe
elásott szavak,
arcokra vénült várankozások,
fogakra kövesedett követelések,
s kigyulladnak a baj
- akár a haj -
pállott kazlai - végre!
Lassan szenesednek az arcok, az égő hús
sistergő szaga terjeng:
- az őszinteség krematóriuma ez.
Kimerednek belőle a csontok.

Odakünt komondor-éj és csönd van.

Csak Isten háziállatai vonítanak: a kutyák.
Megkucorodva, szűkölve nézik,
hogy az ajtófélfából félelmetes lassan
kiolvad a fejszeél.

HIDEG

Öntve az ég kékgálliccal,
meszelik a Hadak Útját,
ezüst havak, porka havak
valahogy még tisztán tartják.

Szederinda sír a hóban,
búvó gyomoridege a télnek,
a Keleti-Kárpátokból
bésöpri a remetéket.

Én még rakom tessék-lássék,
nem pásztortúz, csak a nyájak
hiszik annak, amíg semmi
lángja körül körbejárnak.

Én még rakom, a Hadisten
beléalszik, mélyen ásít;
de ha én is elaludnék,
ránk küldné a fagy kutyáit!

VONATOK

Szapora kipp-kopp kattogással vágnak a
havazás tömött testében alagutakat a vonatok,
reggelek, nappalok, éjék fehérje mállik,
ha zakatol a szuszogó élet végeláthatatlan síneken,
békésen pipálgató kémények vacsorafüstjét,
farsangi bálók zshivaját, faluszélen heverésző
házikók öregszagát a csik-csuk-csukódó ajtók
becsípik, s vonszoltatik szürkülő hajánál
fogvást nyomukban az álmatag világ,
madzagon ránduló dobozok a porzó hóban a
falvak, hökkenve koccannak össze a száguldó
házak, asztalfiókjaiban a kések s a tornyok!
- bennük lihegő nyelvű, hótömte torkú harangok.
Végeláthatatlan hosszú vonatok zakatolnak a
patyolat éjben, sziszegő-szuszogó, csattogó
szerelvénnyé rándul mögējük a világ, horzsolják
habzó ezüstit a táj testét, s vásznak, elvásznak,
mire valahová, valamikor megérkezünk - - -

PORKA HAVAK

Porka havak hulladoznak,
rehó reme róma,
öreg füvek fáradoznak
kimászni alóla.

Háromezer esztendeje
ugyanez a tél hull,
mégsem hinném, hogy az ember
végül belebénul.

Fölmorajló meleg testem
jégcsap szemek nézik.
Fut az idő, mint a hideg
a hátamon végig.

DÚDOLÓ

Havazás lennék, lengőn áldó,
gyűrött arcokra, földre szálló,
vigasztaló-nagy csöndes ének,
lélegzete a mindenségnek.

Havazás lennék, mintha volna
kedvem és pénzem annyi óra,
mellyel ember ily hitvány bőrből
havazhat egész esztendőben.

Lassún, mint akit nem is kérnek,
lennék Föld felett lengő ének,
egy szál ingben is elringatnám,
elmúlással sem ríkatnám.

Lennék mindenség ingecskéje,
öltözködnék a szegénységre,
ne üssön át az éjszakákon
vacogó lélek, fázó álom.

Havazás lennék, lengőn áldó,
gyűrött arcokra, földre szálló,
csitítgató is ott, hol láz van.
Méltóságos a pusztulásban.

ALAGUTAK A HÓBAN

Havaztam volna magam is –
de lám, hogy megeredt!
Hatalmas, vad pelyhekben hull a hó
a szülőföld felett.
Térdig, derékig, torkig ér,
suttogva fojtogat,
parázna habzás lepi el
a toronygombokat.

S már égigérő hóban a táj!

Moccanatalanul
e Nagy Pólyában a lét
hallgatni tanul.
Kaszák és kések éle
mennyboltig bebugyolálva,
fuldoklón fordul fehérbe
a falvak szuszogása,
nem koccan kő a kőhöz,
hótömte szájjal szól, aki beszél –
s nagy havak gyomrában az értelem
békésen elüldögél.

Alagutakat a hóban!

Milljomnyi, egymást kereső utat!
itt a szívdobogás is havat olvaszt,
s álmok keringnek
az öröm és kín
eltömíthetetlen járatain.
Városok, falvak szívhangja hallik,
kásásodik a tél tömött fehérje,

okos szenvedély, kétkedő hit,
működtessétek egymást kereső
tekinteteink
lézereit!

Alagutakat a hóban!

Hű szándék, mozdulat,
törékeny álmom, didergő elme
ne éljen a hó húsában
örökre elkeverve.

S ha majd e mennyei vatta
szánkból kifordul,
s nem a fagy bandái zenélnek,
viduljon taposó táncra a láb,
olvasszon világ-nagy termeket
körénk az Ének.

BÉKESSÉGET

Békességet az ingen innen,
s szabadjon kissé bennebb hinnem -:
bordák közé!, hol szívkopolyúk
tátognak, miként kóborolt tyúk
vágott nyaka a kés utáni
levegőért esd délutáni
sanda, méla mészárláskor,
s hogy máskor jön el az a más kor,
midőn én szelíd szeppentségem,
riadalomban földön-égen,
félőn híven, hogy -: alvó bomba,
fölcсарodik toronygombra,
konzervdobozra, málló rönkre,
oltván „kanócat” mindörökre -;
s hiába jönne még oly téboly,
melyben az éltünk mélán szétfoly-
ik! - dadogván, szemmel verve
sem épül meg az ember verme,
s unokáim egy másik nyelvben
nem ismerik a semleges nem
nemét, csak *igenét*, tanát...

.....
e békességes robbanást
szabadjon kissé bennebb hinnem
rólam lemálló minden ingen -

KORA TAVASZ

Ugye lehökken majd a hó a hegyekről, s a lét
fehérbe göngyölt, szuszogó romjai kiderülnek;
lecsusszan majd a hó a tájról, s kitakartan
lúktet egy falevélre rozsdállt, idefeledt
őszi álom, s a hó alatt való szemét kupacai –
lib-lob – ugye majd tovatűnnek? S ha hámlani
kezd ez a téli világ, kitekerődzve a fagy
patyolat gézeiből, majd csak kibuggyan igazi
arca, ha lassú földkérgi fagyokat ütnek át
konok mag-kobakok; s hogyha leszottyan az
ágról a hóprém, dús nehezék, rügy-fejét
emeli, föl!, föl!, a fagyönggyel terhes ág is?
Míg a napra kicsordul a föld zöld vére; a fű
s a vetés, ugye nem lepi el aláhabzó hólé
a földjeinket? Mert szigorú télre vad tavaszok,
nyarak s zord ősök jöhetnek,
de férfierők is fűtik e földet, hőtől-
hótól vacogó évszakait,
s kiengedi markából a fagy
iderekedt énekes madarai torkát, ugye?

EPILOGUS A LÓFÜRÖSZTÉSHEZ

Tompa Lászlónak

...És miután ama derék székely legények
szikrázó csillagporfényűvé,
holdfényben csillámló szőrűekké
csutakolták szilaj lovaikat,
rögtön beléjük költöztek
a pusztulás pici golyóbisférgői,
bombarepesznyüvei,
és szétvetett lábú állatok
lilára puffadt tetemei
úsztak alá a vizeken,
beleikből keselyűk
vontak kondenzcsíkot az égre,
lerágott koponyáikat kóborkutyák
görgették hősi halottak
friss sírhantjai közt,
és traktorekék majszolgatták
a parton rekedt csitkók,
a gyönyörű, szomorúfűzsörényű csitkók
bokáit, húsból bő lakomát csaptak
a félig fölkapott állú túlélők, hollók;
alapos, bizony, kíméletlen munkát végeztek
a derék utódok,
az évek elvadult drótkeféi
áttetsző-derengő fényűvé
dörzsölték-fürösztötték paripáink,
már csak Szent Mihály lova poroszkál lehajtott
fővel,
már csak az ő csontváza foszforeszkál
zörögve a csillagtalan éjszakában,
s Áron még szorítja, de Imre,
Imre ő egyre jobban elhagyja magát.

AJTÓK ÉS ABLAKOK

Amerről jöttem, ajtók,
villámló ablakok,
tág fényt zuhogtatok rám,
szárnyat ti adtatok;
pedig házatok sem volt,
ó, légbeépített,
elszánt röptökre nyíló,
ajtók, ablakszemek;
angyalszárny-surrogás
vonzott s vont négy falat,
s nem bújtam soha át
a küszöbök alatt,
s vakogtam bár sötétben,
ti fényeskedtetek
mutatni rést az éjben,
ablaknyi kék eget.
Tört szárnyal készülődöm,
most, míg még lehet –,
csak lengedeztetek!,
csak lengedeztetek!

KÖGÖRGETŐ

Fönt, odafönt, a szilikát fényben,
ha elhalnak a mélyből fölszálló gúnykacajok,
s a Szent Fölöslegesre ámuló tekintetek is
bőréről lerongyolódnak,
Istenek dühétől elhagyottan
magára marad a Kővel a férfi.
Már csak a verejték lúgja,
csak a tenyéren, vállon serkedző vér,
csak a végkimerítő fájdalom kései
húsban, zsigerekben,
csak az alélat - - -
de oldalvást pillant még egyszer a legendák hőse,
s lám: körben az évezredek meredélyein
megannyi költő: Kőgörgető!
emeli dühét, kacaját, szitkát,
sorsosok sorsát a Napba - - - - -
Karernyedés csak - s omlik a szikla!
Térdroggyanás csak - s alátemet!
Tovább hát, tovább! A megszakadásig!
Még ha tűnne is alántról:
lassúdan lengnek a költők,
kőléggömbökre fogódzván
szállnak a mennybe -

HOL AZ ESŐ ÖSSZEÉR A HAVAZÁSSAL

E monoton esőben esdekelve
hány ezer éve csörtetek nyomotokban?
Telebeszéltem már a földet riadozó
állatokkal, hogy ti ne féljetek,
didergő erdőkkel, hogy megmelegedjete,
s a fogalmak felhagyott tisztásain,
mögöttünk messze,
már hiába harsan fel zölden a fű –
Ó, hány ezer éve csörtetünk e monoton zokogásban,
az éj szemöldje alatt?
Félrehajtogatjátok, lám, magatok előtt
az eső szárait,
visszacsap arcomba élük, hidegük.
Miféle menetelés ez,
miféle mágia,
hogyan nem vághatok magamnak új csapást,
mielőtt elérnők azt a kort,
hol az eső összeér a havazással,
s tejfehér ködökben úsznak el
álmodott kontinenseim,
s fehérré havazva be őket
én is örökre
elalszom –

ERDEI HÁZ

Ablaka levélrésnyi ég,
páfrány a zsalugátere,
nagy madár szárnya a tető,
megunja, s elröpül vele;
dörömbölnek a padlaton
alulról holtak, hűlt szerelmek,
minek mindég bolyonganunk:
nyughassanak, kik elpihentek,
áfonya s ménta lengje be
emlékek foszló illatát,
s szürcsölgessünk az elmúltakkal
aranylón illanó teát.
Nincs-ház ez, persze. Álmodom.
Szelek pörgetnek, évek,
de ha nem lesz majd otthonom,
s szállást keres az ének,
jó lesz majd benne laknom.

A TEKINTET (2.)

Mióta élek, néz egy szempár,
bazedovos-nagy!; jéghideg
tűinek sikló sikkánása
időnként csontom sérti meg.

Kocsonyás burájából fürgén
érkeznek sunyi, kis szikék -:
hátha egy bennem bűvó dallam
idegét megérintenék...

...S burája főd: egy miccenést se!
Rángok alatta úgy, ahogy
csőre töltött reflektorfényben
hómezőn a nyúl tapog.

Nyüszítenék is: hagyja abba!
Félnem jobban már nem lehet!
Ha tovább fojtják, fölrobbannak
torkomban az énekek.

Félek bizony, s nem mentem irhám
gyáván - mit kegyel titkon áhít.
Szívem szabad! - csupán a bőröm-
re csukhatja rá szempilláit.

VÁNDOR

Bizony majd egyszer én is elmegyek,
vénen talán, ha szívinfarktus, rák,
a kegyes májcirózis s egyéb nyavalyák
nem jönnek értem – csak e lengeteg,
léptem vigyázó hársfarengeteg.

Mezítláb mennék – óvna is nagyon:
talpégető az út e századvégen át;
nyútt bakancsom vállamon átdobom,
megrághatják botom az útszéli kutyák,
a könnyű félszeknek is ott a horgasin,
s árnyékként elkísérnek ellenségeim.

Voltam, ki voltam: végekről való
konok és büszke fajta, aki verebet
s kőszáli sast tenyérből etetett,
aki bátran gázolt a Semmibe,
bár bakancsában dobogott szíve.

A lábbelit, azt persze vinni kell;
bár nem megyünk messzire – csak kikel
belőle s hazaszáll egy seregélycsapat,
míg kapcám szárítom a Hold alatt.

De hitemet s háznépem nem hagyom:
egy bakancs-szegnyi csóré csillagon
tüzet rakok, s felhunyorognak, ím,
fényére az én ivadékaim.

SZÁRNYAS KÖVEK

Ferenczes Istvánnak

Surrognak vélünk kerekék által a Hargitán,
porzik sastollú madarak fészke,
pernyél a tolla, de száguhdnunk
űzve és híva, hajrázva kell,
mert röptünk rokoni beteg- és halottas
ágyat balzsamzón beporoz, s csak távolból hallani,
amint csecsemősírás dörömböl
mellén a dombverte tájnak -: fialnak
rovarirtószerekkel behintett fészkekben a nyulak,
s míg rávarasul a hajnal az útmenti boróka-,
berkenye-, mogyoróágra, nő, növekszik
szárnya az útszéli köveknek,
tuskókon repdes néhány szál tollú -: gomba,
kerekednének föl vélünk mindenek
túlmitizált csöndből: ábeli rengetegből,
hol tágívű kaszasuhintással vágott
rendet nemrég az orkán, torkában
kékre vált, őrült pacsirtákkal;
kopár egy fenség e fennsík, látod,
sziszegő szavú, szeppent, indián-képű pilótám,
kapcsolj hát át a rettenetesbe,
mert föl kell szállnunk, fölemelkednünk,
ábeli füstként, ha kell, a legmagasabbra,
ahonnan, lám, mily szívzuhogató örvény
lesni-látni az alattunk lebegő,
ritkuló otthoni tájat
kövek közt alvó érceivel,
tócsákban tocsogó jércéivel,
tűlevelek őszült szempillái közt,
amint kotlóaljnyi falvakat, városokat
besüt rézsút a nap,

kerengeni csak gyermekzsivaj és káromkodás,
öröm és átok tömör légpárnáin,
itt, idefönt,
itt leszen majd hazánk, barátom,
léleklelő világhuzatban,
szederré, kökénnyé, áfonyává
szikrázzék pupillánk,
táguljon égbolttá tekintetünk,
szentjánosbogár-szemaforaival
e földet csillagzón belátjuk,
meglakjuk levegőjét
őszülő szerelemmel,
s ha mennyei fészket nem rakunk is,
röptetnek felénk hívó üzenetet
fölrebbenő útmenti szárnyas kövek:
pacsirták helyett: verebek.

EGY DIÓLEVÉL

Csoóri Sándornak

Csupán egy árva diólevelet küldhetek néked
a kifosztott széllel; termett az ablakom alatt.
Sárgul, de őrzi még kesernyész-édes illatát
a nyárnak, fölitta sorsunk,
s a világot-látni kitett csecsemők
ablakmaszatos integetését.
Könnycseppet ne keress rajta, forgasd:
fölhólyagzott kissé az aszályos nyárban,
míg jártak alája kósza, tátongó jászol elől
elkötött kis paripák torst legelészni,
s nyaldosni nyitott ablakomon át
lázgyöngyös halántékomat.
Hegy- és vízrajzát nézzed: ugye gyűrött
képét mutatja ez a mi kancás, patkóvas-szívünk,
s a híres hegykaréj ívét se keresd:
ablakom alatt éjente állongó férfi
bakancsvasa csak.
Vadul daloljuk átal néha az éjt,
zsoltárt dúdoló én; jó tőle sírós, magányos
szerenáád, rádobnám kabátom: ne fázzék!; ellik-e
fiút, mondd, ily hím-szerelem?
Csupán egy árva diólevelet küldhetek néked,
írva vagyon rá sok s más. Morzsolván olvasd.
Tengerre vágyott; s óceán mossa már partjaidat.

1989. november

ESTI LÁZAK

És eljönnek érted az estéli lázak,
bőrödön jégcsap-tűk zenélnek,
Chagall muzsikja az erkélyen
muzsikálgat,
mindnek, mi lábnyoma marad
az estben: ének, csak ének.

Ének a hómezők felett,
hol farkascorda vágat,
s nyúl nyomnak, őz nyomnak
hamva sincs sehol,
bekerítik a magányos
vadkörtefákat,
s szőr csomójuk a kérgeken
továbbdalol;
farkas-szőr-húr a vadfák kérgén,
erdőkaréjokig a szélben tova
remegve béget, hallván, a bárány,
a könyvbölcsőben, itt bent.

S már hangok, színek pünkösdi rózsák
foltjai künt a havon,
ti hószaharában fuldokló
bazarózsáim, hallgatagon
se féljetek, lám, a csorda,
a vad, már messzire jár,
vizeletét issza szemem sarkából
a szomjú halál.
Eljönnek érted az estéli lázak,
vérrózsák áznak a havon.
Chagall-zengette karácsonyi zenéssel
ivódsz a fénybe fiatalon.

GYERTYÁK ERDÉLYBEN

– *Mikes Kelemen hazatért nénjének megkészt
válaszlevele Rodostóba* –

Hazulról írok, jó öcsém; többszáz éve csak várom:
fordulna föl a postai főcenzor, s kélne
szavaimnak szárnya. Főzöm hatalmas
kondérban együvé őket a zubogó idővel,
fölglyújtott évek, vert forradalmak vasfű-,
gyilokfű illata szállong; a Nagy Födő alól
ki-kifut, varas tőle a platten.

Nem írtam néked, jó öcsém, fazekam nem
hagyhattam, de most, hogy újólag lepegg a
Nagy Födő, s nem csak a gőz száll: futnak
alóla a népek inukszakadtan
ezüstös vályúra, fútt-arany ólba, sur-
rannak, zúdulnak Új Rodostóba, esengek: üsd
fel nékik ama likas sátrat, s a halat, mit
küldtem – századok óta rothad – közöttük
osztld szét.

Kapja meg mindük magányos böjtjét.
Mi pedig maradunk. Glória nékünk
a Kárpátok messzire parázsló félhold-
koronája –: Abrudtól, Zágontól
Ungvárig pirkan az ég alján
körbe a gyertyák lángja.

Gyertya a holtakért, gyertya az élőkért,
oskoláinkért milljomnyi gyertya
sugara süti át széncinke-szívünk, repdes
az égre –: a Marmora-tenger partjáig
pisloghat fénye. Gyertyával iskolát?
had helyett? e néma nép mit akarhat?
Nem a szél lengeti, ordashorda lehelete
szegi, izzít e katlan alatt. Fénylünk,
öcsém, itt csúnyán, s gyertyaviaszban

járunk lassacskán térdig. Se baj,
hatalmas nyár van, érik a búza;
viaszérésben még, de érik!
S ezennel soraim zárom. A hóhért megölték –
több hírem nincsen. Szabadul, szilajul,
feslik ifjaink szája,
s volna szavam még nekem is, annyi, de annyi...
Zsuzsannát, pedig, te se kerülgesd,
Zsuzsannát, jó öcsém, meg kell gyakni.

AZ ÖRÖK HÓ HATÁRA

*(„...Mert Farkas Árpádként beszéltem,
Irgalom számomra ne legyen!
Tömöm e verset puskacsőbe
És szétloccsantom a fejem.”*

Vári Fábián László: E földről)

A puskacső, ha tömve verssel, hallgat,
fojthatod virággal, nem sül el;
nem robbantasz virág-vers forradalmat
űzött szíved vad billentyűivel.

A puskacsőt térden ketté kell törni,
s marad markodban fém- és fahusáng,
modern-mód magunk keccsel öldökölni
segít a bős Balkán-orángután.

Tort ülni, lám csak, végül eljövének
új idők vadjai, s már szilaj gizgazok
úszulnak torkodra – sikolt az ének,
amivel maradsz – s én is maradok

az örök hó határán, itt. Hát: fennebb!
Mint kit Isten jól már nem lakat,
s mint kivel csak Szaharát etettek,
országhatárt falok -: vadhivat

emészték – messzeséget! Béna angyalok
tudják így magukat mennybe-enni,
fegyvertelen csak fönnebb, merre csúcs ragyog –,
még akkor is, ha nincs odafönt semmi.

VÉRES HAVAK

Havat ettem az éjjel, fuldoklón,
véres havat. Mondtátok, színezi majd
a torkomból feltörő vinnyogásokat;
ez itt a Duna jege, foncsora nincs még,
csak színe a földieperé, s az ott,
ki fej nélkül úszkál, pisztácia.
Nem ilyen ötórai teára hívtál,
kurva madonnám, s tálalni Dél-Európát
nem ily lavórban. Ez itt egy szerb láb,
ott horvát kar, magyar
szemgolyó. Nem ily békére vágytunk
hetvenegy nyarán, midőn Curgón
harsogattuk fogunk közt a vérpiros
dinnyét annyian, furcsa nevűek,
nem ily Duna-medencét,
rég kidöglött palicsi tóval, eszéki
halászlét sok vérvörös laskával,
ott, hol volt még hely, „hol fölolvasható”.
Rom már csak a vers és a város: s hullabúz!
Dicső avangardjaim, ím, időtök eljőve!
Nyelv, mint kocsonyábabelő,
kitépve immár. Nem kell rágódni többé
„modern” emberi beszéden!
Géppuskák makogják dalaitokat.
Csak a szegények, legyenek parasztok,
költők, némulni nem tudó színészek,
kik hanyatt vágódnak most, tudják,
mily szertartás szerint temettetnek el.
Lázasan, a legmélyebb alázattal
nyelem a véres havat, torkom fölsebzí
egy-egy csontszilánk, de nem az fojtogat.
Nyugat kellett nekünk, Új-Bizáncban?
Tessék, itt a friss hó, terítve kés-villa-géppisztoly,
villásreggelizetek e pimaszul áruló-beccsapó
tág és szép Európa ege alatt!

NYITOTT ÉGBOLT

Eluntam a Balkán mocskát
Európába rángató vonatokat,
eluntam határátkelőitek vizeldéiben
bokáig húgyból lábujjhegyre csipeszkedő
s falba verődő kobakokat,
el kis motyóim dülását, eluntam
bizony, heréim közül bőröm alá
is felbizsergő, motozó ujjatokat.
Rodin pózában ülök
félszázada a honi klozeton,
rettegjetek, én még maradok,
de indulnak fiaink, átrágják
magukat a parajdi sóhegyeken,
iszonyú szomjasak lesznek, mire
odaérnek, felisznak benneteket!
Eluntam emberkedni félszázadon át,
holnapra MADÁR LESZEK,
hallom, amint percenként percegve
vékonyul csontom, elmadárlík,
bőröm sincs már, csak szárnyam,
nő, röpít szabad és tömör levegőn.
Tudom, szószegők, lóttok majd rám,
akárha fácánra, pedig veréb volnék
csak, szürke. S pereg majd tollam,
mindnek szárából tinta csepeg.
Tudom, óceán nem leszek már,
de határártmosóvá
eltintatengeredem.

1990

MAGYARORSZÁG

Mert kebledre betegen mentem,
s találtalak még betegebben,
megvirradt lázban égő orcád,
óvlok hát, kicsiny Magyarország.

Mennyi bigottság, s mennyi átkot
ont abroszodra külkocsmátok,
hol lumpol, rabol, vagy csak szájt tát
csökkent néped, kis Magyarország.

A nagy Söntésben sokan állnak,
s tán szíved sorsán muzsikálnak,
de ginre, koncra les a zsebrák,
szánlak, ó, kicsiny Magyarország.

S kik éldelnek csak csirkelábon,
azok lesik, fönn merre álom-
kószál a jövő-menő jószág.
Gyötörlek, árva Magyarország.

Ha éhes voltam, ennem adtál,
ha fáztam, kinnal betakartál,
de takarómat elloptátok,
s majdnem e kis Magyarországot.

Erdélyi volnék, malomkő van
nyakamban, úszni így tanultam,
s világtengeren vérem átráng
véled, te tutaj-Magyarország.

ERDÉLYI ASSZONYOK

Az erdélyi asszonyokban török vér van
s némi tatár. Ha csókolnak, legalább 150 év
behódolást kérnek s vért.
Drága Báthory Annák, Bethlen Katák,
honnan hadban elvesző férfiben ennyi élet,
ha már széltörte napraforgószártól is
megrendül, s keres - ezredvégen -
szívzuhatagos költőket százötven éves
kukoricásokban?
Annák, borissza férfiaké,
Tündé kertünk s kelet minden fűszer-
számával fűtötte konyhátok vérünk;
Zsuzsannák, Katák, Erzsébetek, könnyű
véretek hevíté kandallóit Erdély
rideg kővárainak, tárt szellem-óvó szárnyat
elpárolgó melege fölé.
S ontotta méhetek Kárpát-medencébe a magyart!
De most már elég.
Ezeréves vén vagyok, nevemben némi
Árpád-házi kondezcsíkkal, esengve kérlek,
hagyjatok megpihennem.
Legalább száz esztendőre előre
megtermékenyítettek benneteket,
szüljétek szorgalmasan,
s neveljétek föl a kis bitangokat!
Ha Nap-korszak jó, hőelszívóakká,
ha jégkorszak, jég hátán is megélhetőekké!
Asszonyaim, erdélyi asszonyok,
Cigány szeretők, örök fél-, negyed-
zsidók, örmények, szászok, románok, magyar
utódokat szülő székely-magyar asszonyok,
hódoltam eleget, sokasodjatok!

Hüvelyklábujjamon lyukas a zokni,
lehúzó, kitérdelt nadrágom levetem,
borítsa mezítelenségemet barna, vörös, szőke
vízesészuhatag hajatok,
s legyenek áldottak
lassú, kereső útra induló ujjbegyeitek,
míg ezerévek húrjain játszva
örökkévalóvá zendítik a pillanatot.

Asszonyok, drága, Kárpát-medencét benépesítő
erdélyi asszonyok,
a világ öt égtájáról ideér,
borzongat csókotok -
De ezer év, százötven, sőt már ötvenöt év is sok.
Annyi vész után hódítanék még,
de már csak hódolok -

SZÍVÜNK SZÉP SZERELME

Hevült a nyár már Esztelneken,
mikor én kedves asztalnokom
szólott: egyél, igyál, kihűl az elme
e nagy melegben, s szívünk szép szerelme.

S én faltam. Környező hegyek karéját,
szerelmek bensejét és hántott héját
táborházon sütöttem, s lángok nyelve
suttogta: nő még szívem szép szerelme.

Elfogyhatatlanul, csak nő, csak nő,
lángszoknyája támad a forgatagban,
hamu alatti parázsnak is lelke,
onnan szór szikrát szívünk szép szerelme.

Férfit, nőt elveszni annyit láttam
alkalmi szerelmek nagy ájulatában,
hogyha kis patakán átkel, s nem is olyan szende,
mégiscsak ő lett szívem szép szerelme.

Van néki biztos olyan inge,
melybe szívem is beleférne,
ingtépő engedetlen lázban
lüktetnének együtt a szívdobogásban,
hasogatván magunkról gúnyát, kelmét,
kitakarván szívünk szép szerelmét.

ANYJA ELHULLOTT HAJÁRA

Gyógyítani szánt sanda sugarak
lebombázták fejedről a hajad,
letarolták tömör ékedet,
gyermekkori menedékeket,
titkokkal teli erdőt,
szálanként foghatót,
félszektől óvó sátram,
bút-bajt elbújtatót,
rejtőztem fürtjeidbe,
menekedtem én,
ha mennydörgött az ég
rútabbik felén

.....
Ne sírj anyám, sirassák hű, konok
fésűk, szeszek és drága samponok,
ne sírj anyám, ne sirassad hajad,
a legszebb asszony úgyis te maradsz:
hazai rét selyméből, éltedért susog,
fejédkül néked glóriát fonok.

EGYSZER MAJD ARCOM IS ELKÉSZÜL

Halálos ágyán tíz szikrázó ujjal anyám
még lefejtette arcát -: viseld egészséggel, fiam!
Széthordanák úgyis férgek a föld alatt,
fölszabálnák csigák és pondrók,
pedig kislánykorom szalad véle, kötényéből
magot szórva a libatoppas udvaron,
keringnek benne az első bálók,
pelenkamosások, jaj, de megvénült ez az arc is, fiam.
Szinte nem is az enyém, oly messzire költözött,
idegen mosolyok ringják körbe, fekete-
kendős, kalapos bólogatók,
vigyetek innen már haza engem, fiam,
eleget ültünk nyakukon,
lám, telistele az utak emberekkel,
egymás sarkába hágva
hová türemlenek oly eszeveszetten,
tegyék majd keresztbe koporsómat,
csak az anyák koporsóin átlépve
tülekedhessenek ki e világból!

És jöjjetek el a temetésemre, fiam,
ne a végtisztesség végett, csakhogyan együtt
legyetek végre mind,
kik ma még falak mentén lopakodtok,
lesütött szemmel kerülvén egymás tekintetét:
szikrázó szemmel álljatok körbe néha egy gödröt,
hátha megvillan odafönt az ég.
Simítsd csak arcod vissza, jóanyám
csupa vérző hús, szikrázó csont mögöttes az idő.
A te gyönyörű orcád régóta rásimult a tájra,
két szemedből szivárog a Nyikó, a Küküllő,
homlokod mögött a Hargita
gyorstarlásos, málnavészes boltja.

Kislányos, vénült arcvonásaiddal
mit kezdhethnék, anyám?
Maholnap hadba kell szállnom,
az első ellen összecsuklana
a nevetéstől, fölemelvén sisakrostélyomat.
Vállamra borulna, úgy röhögne,
hogy micsoda szelíd kislányokkal
küldték megküzdeni a villámos ég alatt.
Elsírná aztán: neki anyja, húga,
gyermeké van, minek közibénk vérzivatar?

Billeg ujjaid közt a húsjeggy, kenyérjeggy,
búcsúzol, anyám.
Arcod a vizeké, füveké, köveké,
magukra ők öltik lassúdan.
Anyáölszötte villámaidból
elkészül egyszer majd az én arcom is:
szikár lesz, fanyar és kemény,
akár e költemény.

A HÉT TÖRPE

Egymásra rakva
virágok, kések;
megyek az ősznek,
megyek a télnek.
Félholtra álmodott,
őrizett jonhom
késeknek érzem,
virágnak mondom.

Semmiből építnem,
mértékkal hinnem –
hét törpe éber
az idegeimben.
Ácsolják mosolyom,
düheim pányván,
szikrázik szívemben
hét pici csákány.

Sebaj, ha kitetszik:
göcög az ének,
foga fehérje
Hófehérkének...
Kimarjult szemmel
ne kéne látnom
kincsekkel való
elárolásom!

Dolgos tudómet
többel, jobbal,
szálló madarat
sípbal, dobbal,
késeket virágok,
virágot a kések...
Megyek az ősznek,
megyek a télnek.

FEKETE KARÁCSONY

Hó ha hullana, lefutna orcájáról e földnek,
annyira hevültek ma körül a szívek. Ártatlan
tekintetek szaladnak az égre -: Jézus meg-
született?; valóban megszületett volna Jézus?
Templomaikban papok, törekként zizegő egek
alján költők ámítanának alátra hajló főt és
szívet - de már nincs mit, nincs kit.

A tavalyi véres karácsony heve, színe-fehérije
odalett március lefutó vizeivel, felitta
június heve, s itt áll térdig-derékig adventben
egy becsapott nép, üres tenyérrel -: ha jössz,
színed előtt állok, Uram! S nincs az Úrnak ma
színe, van néki csupán színeváltozása.
Becsapottan, nyomorba zúzódottnan még felhányódna
a lélek, de kifosztva legszentebb tartalmaiból
vagy elalszik léte partjain, vagy felhorgad.
S lám, feltüremlik.

Fölkorbácsolt dühe szilaját csak ez a karácsonyra
szóló áhitat szereli le néhány tétova percre,
midőn az üres tenyér zsidongásával simít végig
szerettei arcán, csaknem bocsánatkérően -:
dolgoztam én, viaskodtam én e szeretetért,
s csupán ennyi maradt belőle - rándul hát
ökölbe az a kéz, s a maradék reménnyel el-
röppen egy lóttlábú angyal.

Húlt helyén gyermekek maradnak, gyanútlanul
faggatózó gyermekek -: holnap mit eszünk, Uram?
Fekete karácsony jött ránk, vergődünk
zúzott angyalszárnyain, veséjét, máját
tépjük -: esszük magunkat, fiam!

1990. december 24.

HA SÍROKON HAJT KI A REMÉNY

Állok a Temetődombon: utolsó nagyszülőm a halott.
Körül a kicsiny sereg: negyven házat is alig
számláló falucska minden dobogó lelke
s esőmart tekintete ünnepi gúnyában seregel,
mert társuk a százados gondban közjük megjött:
burrogó koporsós masinán
a 88 évet megélt Erzsi néni van itt,
kinek tízévi távolléte alatt elméjének s házának
udvarát hiába nőtte be lassun a mész és a fű,
csöppnyi Nyikó-menti falujába végül is megtért,
Székelyszentmiklós vénült, ráncossá rándult szívébe,
honnan a századvég háromszor annyi gyermeket
küldött a világba, mennyi most lakja,
sodorván messzire őket, hogy élők is haza
alig találnak, nemhogy a holtak;
várja hát őt is kulcsolt ujjak közt billegő virág képében
kegyelet, mert felébredt a közös emlékek háza,
rég-i kalákás nyarakból, csattogó szérűkből, sziszegő
kulákévekből s önfeledt majálisokból csap föl
az együvértartozás pislogó melege-fénye; s lám:
a falu összes férfija: mind a tizenkét
ötven és hetven közötti ember (újmódi Kómíves
Kelemen?)
ássa özvegy Farkas Jánosné, született
Kibédi Erzsébet sírját inatszakaiján,
akárha mindük a magáét ásná,
s mintha csak hinnék:
szétporló testünktől köttetik örökkévalóvá majdan
az együvértartozás földje.

Állok a Temetődombon, turkál hosszú ujjával
hajamban a szél, firtatván ő is: mi mászkálhat
a negyvenesztendős ember fejében, midőn utolsó

nagyszülőjét is temetvén újabb szakadéktátongató
férfikorba ér;
hátsógondolat-fürkésző, s hangtalan szívbeli
hangokat is lehallgató
mikrofongallyat hajlít ajkam elé:
miként cselekedett kegyelmed az elmúlt négy
évtized ezüst zivatarai alatt, miként bújkált
Szent Mihály lova elől, hogy ily ép bőrrel megúsza,
holott dicső elődei már huszonhat évesen,
már harminckét
esztendősen magukra húzták az életmű
márványtömbjeit;
volt-e értelme, s mi lett volt légyen értelme annak,
hogy a gondviselés kegyelmesebb markából
kiszökvén
fehér papírlapok villámaival világította be éjszakáit,
s újkori sámándalokat dúdolván dúlta fel az elsüllyedt
temetőket,
lézertekintettel könyörögvén ki ősei csontját a földből,
mely, lám, továbbra is inog és remeg,
szivacsként issza be az élőek seregeit;
haszna mi volt a márciusi, a júliusi dalnak,
ha nyárra amúgy is ősz jött,
s télre májusi hózivatar,
hát az esengés, kegyelem iránt a Hónak,
és dérütött, hótömte létben a társkövetelő
példabeszéd,
ha negyven felé már lassún elhagynak az élőek,
a társak;
rendre a villó bokájú lányok,
s illó barátok bújnak a földbe vagy távoli ködbe...
s a csörte, a vágta, bitang barmok bőrén ostornak
csattogása,
dalba szelídülés, gögölődés versbe – jó mire volt?

Állok a Temetődombon, pici levélfülekkel
fülelő gallyakkal mondom, szólok a szélbe:
faggatózó kérdések, ne bántsatok! -:
költő nem voltam én; csupán féltem.
Leféltem szépen e negyven esztendő,
s mert ráncos bőrű, bőgő, és didergő csecsemőnek
szültek engemet is,
hát betakartak bolyhos altatódallal,
s már riadoztam: ne múlna fölültem a melengető ének;
raktam csúszából pajtát, homokból várat;
össze ne duvadna! – lélegzetfojtva dúdoltam
varázsigéket; szerelmes voltam egy vékonyka csontú,
pici leányba: „Zsuzsanna, te is megszeress!” –
dönögve remegtem érte;
másztam a hágót, a Nagyszorosét, melynek tetején,
fönn a Temetődombon izzott a Nap,
és rántott vissza a sár,
és magába szívott a hó!
hórukkos, káromló-esdeklő szókkal,
vacogón kúsztam a fényre;
és éjszakák jöttek, szobáim elerdősödtek
ágroppanások, vadmorranások lakták bútoraim,
s a hörgő vízcsapokból is dzsungeli fenevadak bőgtek;
és féltem a loppal lebbenő lepkét,
az esték vállamra zúduló testét,
s vontam magam elé papirost: mécseset!
s a világ kitágult, kiöblösödött előttem föld s az ég,
Erdély szívéből messzi tengerekig és bolygóig
láttam,
s hogy nem kél föl többé a Nap: riadoztam érte;
s fénylett kincsekkel bévülről rakottan a bőröm,
bronzlott!, s ha ellenem vonuló kések pengtek,
élük, hogy kicsorbul, már őket is féltem;
remegtem a rétet: míg alszik, elhagyja a harmat,
a tölgyet: álmában kidöndül;
nem vennék észre nélkülem a dolgok,

ha vélük csodák történnének?
féltem a lélekkel csordultig meglakott tájat:
ha titka van, álmában ne beszéljen!
mert elindul egyszer egy fűszál, elviszi
anyám egyetlen mosolyát, minthogy hullámozó
mezők, tarajló szántók áradatával úsztak el
nagyszüleim,
s már csak sírok a bóják –
s hogy hantokon nyüzsgő, ecetes hangyák
nyelvemet némává nehogy bezsibongják,
gyásztalan piros torokkal,
fölsőbbzett szájjal dúdoltam darabos, szederjes szókat,
zöld lombú igéket, kalapáló szívvel,
mint ki az éjben sírok közt füttyörészget;
de költő nem voltam, költő én nem;
énekeltem csak félelemből a rettenet ellen,
tizenkét sírásó ember verejtékhitével,
az együvé tartozás ribanc reményével
állva meg itt, a Temetődombon,
zúgva szembe a széllel:
félni kell bátran! S élni. Élni.

ÉNEK

Élni kell, ugye, gyönyörűm!
Kötélen repked az ing.
Ropog a levegő körülünk:
Nőnek a gyermekeink.

Ők írják dalunk is maholnap;
Mégfagy az ing odakint.
Karjával integet ő -
Voltam ki voltam
Szószaporító korban
Írógép-billegető.

Élni kell, ugye, gyönyörűm,
Szigorú téiben az ing.
Ropog a levegő körülünk:
Nőnek a gyermekeink.

Tartalomjegyzék

Apáink arcán	5
Anyám	6
Nagyapám sírjánál	7
Hazatérés	9
Jó férfiak	11
Őszi szél	12
Bűvölő	12
Áramlások	12
Szőlőszem	13
Csak csend ne legyen	14
A nevetésed	16
Csikorgó	17
Nem tudom én, miért játszom	18
A szürke férfiak	19
Másnapos ének	21
Gyöngeségeim	23
Katarzis	25
Vaskenyéren	28
Legenda	31
Eszmélet	33
A Nagyhatár zsoldáraiból	35
Dűlőút	35
Vágottas	36
Dézsakút	36
Lucernáskert	37
Köszörű-időben	38
Lányok a tanyán	40
A kályhák lázadása	41
Nyarak füstje	42
Balladácska	44
Parasztudvar	45
A vének	46
Mikor az öregemberek mosakodnak	47

Lipovánok	48
Határátkelés	50
Hó az Alpokban	51
Idegenben	52
Maradok	54
Jegenyekör	55
Avaron	57
Szolgálatban	58
Hét groteszk	59
Farsangi nóta – Hóhullásban	59
Szalonnaevő	59
Villanegyedek	60
A kerti törpe	61
Történet	61
Műtét	62
A nagydob	62
Furulyaszó	64
Anyák némasága	65
Sectio Caesarea	66
(Ösztönök)	66
(Kések)	67
(Halántékra simuló ujjal)	68
Hárman	70
A tekintet (1.)	71
Meleg szél	72
A Nagyszoros elégiája	73
Tánc	75
Májusok	76
Asszonyok ringnak	77
Egy állomáson	78
Szerelmek hátországaiban	79
Álmatlanul	80
Kockázat	81
Háziállatok	82
Jel	83
Az utolsó bányaló	84

Zsoltár	85
Özönvíz	86
Esztelneki napóra (részletek)	87
Áradatban	93
Az iszony ellen	94
Zúzódások	96
Szénásszekerek	97
Visszavonulások	98
A káprázat órái	99
Ágyhoz kötötten	100
Együtt	101
Vének tivornyája	102
Átgázolások	103
A szivárgásban	105
Farkas utca	107
Parasztháborúk	109
Táboríták	110
Dózsa-arc	112
Kőrösi Csoma Sándor	113
Fehéregyháza, 1849	114
A tökély kiszemeltje	115
Ostorzúgásban ének	116
Tamási Áron	117
Nagy László, az ő tajtéksörényű ménjeivel	118
Az átutazó	119
Az árnyalatokért	120
Weöres Sándornak	121
Kányádi Sándornak	122
Babitsolás	123
A hó szaga	124
Tartalékaink	125
Körhinta	126
Duruzsolások	127
Fehérben	128
Lovas	129
Hófúvás	130

Vadászat	131
Kocsmafüst	132
Hideg	133
Vonatok	134
Porka havak	135
Dúdoló	136
Alagutak a hóban	137
Békességet	139
Kora tavasz	140
Epilógus a Lófürösztéshez	141
Ajtók és ablakok	142
Kőgörgető	143
Hol az eső összeér a havazással	144
Erdei ház	145
A tekintet (2.)	146
Vándor	147
Szárnyas kövek	148
Egy diólevél	150
Esti lázak	151
Gyertyák Erdélyben	152
Az örök hó határa	154
Véres havak	155
Nyitott égbolt	156
Magyarország	157
Erdélyi asszonyok	158
Szívünk szép szerelme	160
Anyja elhullott hajára	161
Egyszer majd arcom is elkészül	162
A hét törpe	164
Fekete karácsony	165
Ha sírokon hajt ki a remény	166
Ének	170

**A Székely Könyvtár
sorozatban megjelent:**

Székely népballadák

Mikes Kelemen: *Törökországi levelek*

Tamási Áron: *Ábel a rengetegben*

Bözödi György: *Székely bánja*

Kányádi Sándor: *Válogatott versek*

Apor Péter: *Metamorphosis Transylvaniae*

Benedek Elek: *Székely népmesék*

Tamási Áron: *Ábel az országban*

Zsögödi Nagy Imre: *Följegyzések*

Előkészületben:

Hermányi Dienes József: *Anekdoták*

Tomcsa Sándor: *Humoreszkek*

Tamási Áron: *Ábel Amerikában*

Balázs Ferenc: *A rög alatt*

Király László: *Válogatott versek*

Kiadja a Hargita Kiadóhivatal
Csíkszereda, 2012
A kiadásért felel: Lövétei Lázár László,
a Hargita Kiadóhivatal igazgatója
www.szekelykonyvtar.ro

Készült a csíkszeredai Alutus Rt. nyomdájában
Felelős vezető: Hajdú Áron igazgató